

УТВЪРЖДАВАМ:

ГАЛИНА САКАРОВА

Директор на СУ „Трайко Симеонов“

град Шумен

**СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ТРАЙКО СИМЕОНОВ“, ГРАД ШУМЕН
2023 – 2027**



Стратегиата за развитие на училището за периода 2023 – 2027 година е разработена на основание чл. 70, чл. 263, ал. 1, т. 1 и чл. 263, ал. 4 (Нова - ДВ, бр. 11 от 2023 г.) от Закона за предучилищното и училищното образование. Стратегиата е приета на заседание на Педагогическия съвет по протокол №РД-04-5 от 01.03.2023г., одобрена е от Обществения съвет по протокол № 03 от 07.03.2023г., и е утвърдена със Заповед № РД-6-731/08.03.2023 г. на директора на училището.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Въведение – стр. 3**
- II. Анализ и оценка на актуалното състояние на училището и условията, при които функционира – стр. 4**
 - 1. Характеристика на училището – стр. 4
 - 2. Анализ на външната среда (PEST анализ) – стр. 5
 - 3. SWOT анализ – стр. 7
- III. Визия на училището – стр. 12**
- IV. Мисия на училището – стр. 12**
- V. Стратегически цели и специфични за институцията цели по следните насоки – стр. 12**
 - 1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване – стр. 14
 - 2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците – стр. 15
 - 3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности – стр. 18
 - 4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – стр. 20
 - 5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст – стр. 47
 - 6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание – стр. 48
 - 7. Приобщаване на деца и ученици – стр. 52
 - 8. Противодействие на тормоза и насилието – стр. 56
 - 9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование – стр. 60
 - 10. Приобщаване и участие на родителската общност в процеса на образование, възпитание и социализация – стр. 64
 - 11. Ранно детско развитие в задължителното предучилищно образование – стр. 70
- VI. План за действие и финансиране на дейностите по изпълнение на приоритетите за постигане на целите и приоритетите на училището. Очаквани резултати. Индикатори за измерване ефективността от реализиране на планираните дейности – стр. 80**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия за развитие на Средно училище „Трайко Симеонов“, град Шумен за периода 2023 – 2027 година очертава в дългосрочен план пътя и насоките за развитие, основните тенденции, цели, задачи и приоритети в дейността на училищната институция, както и ресурсите, с които училището ще постигне нейното изпълнение. С реализирането на стратегията ще се отговори на очакванията на всички участници в процеса на образование, възпитание и социализация:

- *учениците* – създаване на оптимални условия за обучение, възпитание и социализация на всеки ученик съобразно индивидуалните му способности и потребности чрез изграждане на образователно пространство, в което всеки ученик да намери себе си, да почувства и съпреживее ситуация на успех в процеса на своето обучение;
- *родителите* – удовлетворяване на очакванията за съвременна организация на образователния процес; постигане на по-високо качество и резултати от училищното образование; овладяване на общообразователния минимум от знания от децата им и последваща успешна реализация на пазара на труда;
- *педагогическите специалисти* – надграждане на професионалните компетенции в холистичното образование и прилагане на компетентностния подход.

Стратегията има за цел да отговори максимално навременно на очакванията на обществото и пазара на труда – придобиване от учениците на социално-значими жизненни ценности, професионално-личностни компетенции, които да отговарят на потребностите на обществото.

Стратегията за развитие на СУ „Трайко Симеонов“, гр. Шумен за периода 2023 - 2027 година е разработена въз основа на документите, отразяващи държавната политика в областта на образованието:

- Конституция на Република България
- Закон за предучилищното и училищното образование
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)
- Конвенцията на ООН за правата на детето
- Закон за закрила на детето
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030)

- Закон за професионалното образование и обучение
- Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри
- Национална квалификационна рамка на Република България
- Държавните образователни стандарти

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ НА УЧИЛИЩЕТО И УСЛОВИЯТА, ПРИ КОИТО ФУНКЦИОНИРА

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА УЧИЛИЩЕТО

Средно училище „Трайко Симеонов“ е общинско средно училище. Според вида на подготовката то е неспециализирано, а според етапа или степента на образование е средно (I – XII клас). В него са създадени условия и за осъществяване на задължителното предучилищно образование. Училището осигурява общообразователна, разширена и професионална подготовка.

Броят на учениците в дневна форма е 366 ученици и деца в ПГ, разпределени в 16 паралелки и една полудневна подготвителна група.

В училището е създадена система на организация на всички видове дейности, съгласуваност и отчетност на резултатите. Правилното планиране на образователната дейност, умелото ѝ осъществяване и контрол допринасят за усъвършенстване качеството на организацията, структурата и методиката на обучение в училище. Педагогическите специалисти и учениците се включват активно в образователни, културни и социални инициативи, организирани на училищно, общинско и областно ниво. Осъществяват се инициативи, свързани както с образователната дейност, така и с широк спектър от извънкласни и извънучилищни дейности.

Приоритет в дейността на училището е качествено обучение по всички учебни предмети и постигане на добри резултати на НВО в IV, VII, X клас и ДЗИ, които са съизмерими с резултатите на местно и национално ниво; последваща успешна реализация на пазара на труда, както и продължаване степента на образование от учениците.

В процеса на обучение, възпитание и социализация особено внимание се отделя на стимулиране интереса на учениците към овладяване на книжовния български език, като основна предпоставка за успешно възприемане на учебното съдържание по всички учебни предмети. Съществено значение за учениците в гимназиална степен има и професионалната подготовка за успешна реализация на пазара на труда. Роля

за прилагане на компетентностния подход на образование има педагогическият екип на училището – правоспособни и квалифицирани учители, прилагащи съвременни методи за обучение и възпитание в работата си.

Учениците се представят на състезания на различни нива, включват се в извънкласни дейности, което им дава възможност за лична и творческа изява.

Училището развива активна проектна дейност като бенефициер по европейски програми и проекти, както и такива на национално ниво с бенефициенти Министерство на образованието и науката, Министерство на вътрешните работи, Министерство на околната среда и водите, неправителствени организации с национално представителство и общински фондове.

Наложият се стил на екипност в работата, партньорството с родители и заинтересовани страни и институции са също фактори, които определят положителната характеристика на училището.

Стратегията за развитие на училището за периода 2023 – 2027 година отчита тенденциите на външната среда и е съобразена с оценката на състоянието на училището.

2. АНАЛИЗ НА ВЪНШНАТА СРЕДА (PEST АНАЛИЗ)

Външните фактори имат негативно въздействие върху развитието на образователната система, което се изразява в дисхармония между мисията на училището и очакванията и изискванията към качеството на образованието. Училището като институция функционира в условията на агресивна среда, която оказва силно влияние върху личността на учениците, мотивацията им за учене, а също така и върху поведението им. Основният, очертаващ се проблем е свързан с намирането на адекватна и успешна реакция за преодоляване на отрицателното въздействие.

Анализ на тенденциите на външната среда

Среда	Тенденции	Последствия
1	2	3
политическа	ЗПУО – образованието е национален приоритет. Разминаване между обществените потребности и продукта на образованието.	Качествена промяна във философията на образователната система: нова образователна структура, организацията на обучение, гъвкавост и свобода на учебните планове и програми, ново отношение към ученика и учителя и неговата квалификация и кариерно израстване, оптимизирана система на оценяване, форми за цялостна и индивидуализирана подкрепа на учениците.
икономическа	Нестабилна икономика. Социални неравенства – ниски доходи на семействата, безработни родители. Съществен ръст на заплатите на педагогическите специалисти през последните години	Свиване на разходната част от бюджета на училището, рестриктивен бюджет. Ученици напускат училището – семействата заминават в чужбина. Недостатъчна материална осигуреност на ученика.
социална	Влошаване на демографските показатели. Ниска заинтересованост на родителите. Отрицателно влияние на средата върху възпитанието на учениците и мотивите за учене.	Намаляване броя на учениците в града. Нарастване на социалните различия между учениците. Влошени показатели на възпитателната дейност в училище. Ниска мотивация за учене. Отказ на новоназначени учители да се реализират в учителската професия.
технологична	Подобряване на технологичното обезпечаване на образованието: ИКТ, интернет, електронни ресурси. Промяна във визията и съдържанието на педагогическите технологии.	Модерна и качествена материална база, съдържаща условия за повишаване ефективността на образователния процес.
законова	ЗПУО и държавни образователни стандарти	Осигуряване на прозрачност и предвидимост на политиките, които се предприемат в системата. Постигнат разумен баланс между нормативност (рамка) и овластяване и свобода на отделните участници в процеса на училищното образование – училищата, учителите, родителите, учениците.

ИЗВОДИ

Въздействието, което оказва външната среда върху образователната институция, е противоречиво. Изразени негативни фактори са икономическата и социалната среда, които имат определящо значение за образователната система. Прогнозите за тяхното развитие и влияние са в зависимост от външни фактори и отчетения за града демографски срив. Приемаме, на базата на сегашното им състояние, че те ще запазят негативното си въздействие върху образователната институция.

3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА УЧИЛИЩЕТО (SWOT-АНАЛИЗ)

Целта на SWOT-анализа е да се определи състоянието на училището като система.

СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПРОЦЕС Професионално обучение в гимназиален етап, насочено към усвояване на ключови компетентности Добър опит в обучението на ученици със специални образователни потребности. Създадени условия за целодневна организация на учебния ден. Създадени условия за осъществяване на задължителното предучилищно образование.	Анализ на демографската перспектива на общината и региона във връзка с успешното реализиране на приема при условията на ЗПУО. Подкрепа на личностното развитие на учениците, превенция на обучителните трудности и ранно оценяване на риска – ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище. Превенция на агресията и противообществените прояви. Повишаване на капацитета на учителите за промяна на стила и методите на работа и ориентиране на обучението към потребностите на отделната личност. Повишаване на квалификацията, обмяна на добри педагогически практики и внедряване на иновации на базата на ИКТ.

<p>УЧЕНИЦИ</p> <p>Увеличаване броя на паралелките в начален етап Привличане на учениците като партньори в образователния процес и при разработване и реализиране на проекти. Намалява броят на отпадналите ученици през последните три години поради отсъствия и слаб успех. Функциониращи форми на ученическо самоуправление (ученически съвети на класа и Училищен ученически съвет).</p>	<p>Затвърждаване на тенденцията за предлагане на прием след завършено основно образование съгласно ЗПУО – професионално обучение. Разширяване на връзките с НПО и реализиране на проекти по програми на ЕС. Превръщане на училището в център за предоставяне на образователни услуги – кариерно ориентирани, извънкласни дейности, занимания със спорт и изкуства. Осигуряване на възможности за развитие и изява на талантиливи ученици</p>
<p>ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ</p> <p>Кадрова осигуреност с квалифицирани учители в т.ч. училищен психолог, ресурсен учител, логопед и медиатори, висок процент от учителите имат защитена ПКС (I – V). Привличане в екипа на професионалисти от други професионални области, както и млади специалисти. Създадени условия за повишаване на квалификацията на учителите и наставничество, обмен на успешни педагогически практики. Участие на учители във форуми по проблемите на образованието. Системен контрол върху качеството на образователния процес. Лидерски управленски екип. Добро институционално взаимодействие.</p>	<p>Високи изисквания към собствената научна и педагогическа подготовка. Използване на портфолиото като инструмент за професионално развитие и оценка. Използване на съвременни образователни технологии за мотивиране на учениците и прилагане на усвоените знания в практиката. Ефективност на работата за повишаване подготовката на учителите и споделяне на добри практики. Преодоляване на рутината и формалното изпълнение на служебните задължения. Възможност за кариерно развитие. Разширяване възможностите за вътрешно-институционална и извънучилищна квалификационна дейност. Сътрудничеството с родителите през активна дейност на обществения съвет, изпълнение на инициативи и съвместни дейности. Достъп до Национални програми и програми на ЕС и активно включване на учители и ученици в разработване на проекти.</p>

УПРАВЛЕНИЕ

Системен контрол върху качеството на образователния процес. Лидерски управленски екип. Добро институционално взаимодействие.

ПРИБЩАВАНЕ

Осигуряване на свободен, неограничен и равен достъп до образование. Високи стандарти на предлаганото образование. Дългогодишни традиции и резултати в образователната дейност, съобразени със социално-икономическото развитие на региона. Работещи и ефективни вътрешно-училищни разпоредби. Ритуализация на училищния живот. Информация за дейността на училището чрез поддържане на актуален сайт и местните и национални медии. Добра координация и обмен на информация между класни ръководители, психолог, медиатори и координационен съвет при работа с учениците с проблемно поведение и в риск от отпадане. Осигурени здравословни и безопасни условия за опазване на живота и здравето на участниците в образователния процес.

Непрекъснат мониторинг на дейностите в образователния процес и своевременно предприемане на действия за неговото подобряване. Целенасочени дейности за поддържане и издигане престижа на училището. Оптимизиране на екипната работа в различни направления.

Обща подкрепа насочена към всеки един ученик.
Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
Допълнително обучение по учебни предмети;
Допълнително консултиране по учебни предмети;
Кариерно ориентиране на учениците;
Занимания по интереси;
Библиотечно-информационно обслужване;
Грижа за здравето;
Поощряване с морални и материални награди;
Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
Дейности за превенция на обучителните затруднения;
Логопедична работа;
Осигуряване на допълнителна подкрепа според индивидуалните потребности на ученика, по преценка на Екипа за подкрепа на личностно развитие;

МАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ

Модерна материална база – основен ремонт на сградния фонд и прилежащите площи, учебни кабинети, компютърна зала, мултимедийни кабинети, STEM кабинет, библиотечно пространство, кабинети по природни науки със съвременна визия и оборудване, заседателна зала, физкултурен салон, спортна площадка, оборудвана фитнес зала, актова зала, медицински кабинет, достъп до Интернет, Wi-Fi мрежа, видеонаблюдение, електронна озвучителна система, фитнес на открито, мултифункционална площадка с изкуствена настилка, обособени кътове за отдих и развлечения в училищния двор. Наличие на външен асансьор за обучение на ученици с увреждания.

Техническо оборудване – преносими компютри, таблети, мултимедии, компютърни терминални решения, озвучителна техника, музикални инструменти, техника за размножаване, интерактивни дисплеи, наличие на информационни програмни продукти. Обновяване и подобряване на МТБ според възможностите на бюджета.

ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ

Добро управление на финансовите средства в условията на делегирани бюджети. Обективност, публичност и достъпност при разработване и управление на бюджета. Управленска култура на ръководството и връзка между

Перманентно обогатяване на МТБ и продължаване внедряването на иновации на базата на ИКТ.

Намаляване риска от достъп на външни лица в сградата на училището и минимизиране риска от инциденти.

Анализ на потребностите за оптимално разходване на средства по проекти.

Гъвкаво използване на системата за оценяване на постигнатите резултати от труда на педагогическите специалисти. Стимулиране на дарителската дейност.

<p>управленските функции: планиране, организиране, координиране и контрол. Коректно и редовно обезпечаване на средствата за заплати и възнаграждения, осигурителни вноски, ДТВ, средства за облекло.</p> <p>ПАРТНЬОРСТВА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ</p> <p>Съвместна работа с местни структури: РУО – Шумен, община Шумен, МКБППМН, РУ на МВР- инспекторите от ДПС, Дирекция „Социално подпомагане“ – Отдел „Закрила на детето“, РЦПППО, ЦСОП, културни институти, медии, неправителствени организации и др.</p>	<p>Разширяване на партньорствата с институции и НПО.</p> <p>Постоянна връзка и присъствени срещи.</p> <p>Отразяване на дейността на училището и проведени училищни инициативи.</p>
<p>СЛАБИ СТРАНИ</p>	<p>ЗАПЛАХИ</p>
<p>Миграционни процеси в рамките на учебната година.</p> <p>Висок процент на ученици – полилингви.</p> <p>Непостоянен брой на учениците.</p> <p>Средна ниска пълняемост на паралелките</p> <p>Увеличаващ се процент на незаинтересовани и неактивни родители.</p> <p>Нисък образователен и социален статус на родителите</p> <p>Недостатъчни умения за справяне с ниската мотивация за учене.</p> <p>Голям брой отсъствия по уважителни и неуважителни причини на ученици в прогимназиален и гимназиален етап.</p>	<p>Демографски проблеми в региона, обезлюдяване, ръст на миграцията, ниска степен на раждаемост, наличие на безработица и икономическа несигурност и в резултат намаляване броя на учениците, което се отразява на приема в училището.</p> <p>Риск от засилване на отрицателните влияния на обкръжаващата среда върху учениците – агресия, зависимости и др.</p> <p>Небалансиран прием в училищата от града.</p> <p>Ниска заинтересованост на голяма част от родителите към случващото се в училище</p> <p>Негативно отношение към училището и липса на мотиви за учене – по-ниски резултати от учебната дейност.</p>

ИЗВОД

Анализът показва, че отношението между силен училищен фактор и неблагоприятна външна среда, определя стратегията за развитие на Средно училище „Трайко Симеонов“ през следващия четиригодишен период като **диверсификационна**.

III. ВИЗИЯ

Визията за Средно училище „Трайко Симеонов“ е споделена от основните участници в образователния процес и партньорите на училището. Училищната общност участва в обсъждане и планиране, генерира идеи за справяне с общите и специфични проблеми.

Средно училище „Трайко Симеонов“ ще продължи да се утвърждава и развива като училище, предоставящо качествено и актуално образование, в което се прилагат съвременни педагогически технологии, което ангажира, подпомага и стимулира учениците и ги прави значими в учебния и извън учебния процес, владеещи полезни компетентности, осъзнати за силните си страни и способни да ги развиват и прилагат за себе си и в полза на общността.

IV. МИСИЯ

Средно училище „Трайко Симеонов“ подпомага учениците в развитието и усъвършенстването им в оптимална училищна среда, с квалифицирани педагогически специалисти и в партньорство с родителите. Усилията ни са насочени към придобиване от учениците не само на базисно образование, но и на актуални компетентности, които са им необходими, за да се реализират успешно в социалната среда, с проява на уважение към гражданските права на другите и отговорно собствено поведение.

V. СТРАТЕГИЧЕСКИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ

В съответствие със Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

Развитие на Средно училище „Трайко Симеонов“ в условията на динамика и конкуренция чрез създаване на максимално сигурна, здравословна, екологична и подкрепяща среда, базирана на образователни традиции, иновативни педагогически решения и дигитализиране.

Утвърждаване на институцията като пространство за учене и развиване на интересите, за взаимодействие между деца, ученици, родители, местна общност и институции.

Привличане на компетентни, подкрепящи, диалогични, отворени за иновации педагогически специалисти, които мотивират и вдъхновяват децата и учениците за усъвършенстване през целия живот, помагат им за тяхното когнитивно, творческо, личностно и емоционално развитие; „отглеждат“ активни граждани, които съхраняват традиционните ценности и работят за цялостно подобрене на социума и общественото благополучие.

Осигуряване и развиване на познавателни и социално-емоционални умения при децата от предучилищна възраст за постигане на по-добри образователни резултати в училище, а в перспектива – и за успешна личностна и професионална реализация.

Развитие на личностния потенциал на децата и учениците чрез придобиване на съвременните ключови компетентности, осигуряване на условия за удовлетворяване на индивидуалните им потребности, ранно откриване на заложите и талантите им.

Развитието на съвременни умения и практическа приложимост на изучаваното учебно съдържание, придобиването на социална и емоционална интелигентност у учениците измества възпроизвеждането на готови знания.

Ефективно партньорство с родителската общност.

Реализиране модела на преподаване и учене, основан на компетентностния подход. Прилагане на политики за усъвършенстване на продължаващата квалификация.

Утвърждаване на устойчив, позитивен училищен климат в атмосфера на доверие, уважение и грижа за другия, чувство за общностна принадлежност и стремеж към по-добри постижения чрез задълбочаване на връзките и взаимодействието между всички участници в образователния процес.

Продължаване на политиките за осигуряване на равен достъп до образование, превенция на отпадането и реинтеграция в образователната система. Гарантиране устойчивост на процеса на образователна интеграция. Осигуряване на приобщаваща, подкрепяща, сигурна и безопасна образователна среда за провеждане на ефективен образователен процес, за опазване и укрепване здравето на децата и учениците и за тяхното пълноценно личностно развитие.

Формиране на умения у учениците за моделиране, програмиране и развиване на дигитална креативност. Прилагане на образователни политики за създаване на гражданска, финансова, здравна, екологична и спортна култура. Формиране на ключови компетентности у децата и учениците за устойчиво развитие, интеркултурен диалог, разбиране и оценяване на културното многообразие, както и компетенции за демократична култура и дигитално гражданство. Разширяване на познанията за безопасност на движението по пътищата. Инвестиране в съвременна, провокираща мисленето и творчеството образователна среда и в модерно оборудване и обзавеждане.

Продължаване на училищните политики за качествено и иновативно професионално образование и обучение, отговарящо на динамично променящите се изисквания на пазара на труда, както и на дигитализацията и технологиите, на прехода към зелена икономика и устойчиво развитие.

Ефективно прилагане на националната квалификационна рамка за учене през целия живот, квалификация и преквалификация във формалната образователна система и в неформалното обучение.

Утвърждаване на интегриран подход и ефективно взаимодействие със заинтересованите институции и гражданите. Насърчаване на стратегически партньорства и мобилност с цел обучение и обмяна на добри практики.

1. КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И МЕРКИ ЗА НЕГОВОТО ПОВИШАВАНЕ

ПОДДЪРЖАНЕ НА ВИСОКО КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ В ПРОЦЕСА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ, СЪОБРАЗНО ИНДИВИДУАЛНИТЕ СПОСОБНОСТИ И ПОТРЕБНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ОРГАНИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА УЧИЛИЩЕТО

Управление на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на образователната институция.

Анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата се извършват при условия и по ред, определени в ЗПУО и държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите:

- Планиране, организация и контрол на дейността на училището за изграждане на позитивен организационен климат;
- Осъществяване на привлекателен и мотивиращ процес на образование, възпитание и социализация;
- Осъществяване на обучение по учебни планове за професии съобразно потребностите и интересите на учениците и възможностите на училищната институция;
- Повишаване на професионалната компетентност и квалификация на педагогическите кадри;
- Предоставяне на ефективна обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на учениците;
- Утвърждаване на позитивна дисциплина;
- Развитие на училищната общност – превръщане на училището в желано място за обучение и изява: организиране на извънкласни и извънучилищни форми, създаване и поддържане на благоприятна среда за обучение и развитие, обновяване и обогатяване на материалната база.

Качеството на образованието се осигурява чрез управление на процеса на развитие на институцията, основано на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения. Качеството на образованието в институциите се осигурява при спазване на следните принципи:

- ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
- автономия и самоуправление;
- ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението;
- удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани лица;
- приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики;
- непрекъснатост, прозрачност и демократичност в процеса за повишаване на качеството в институцията;
- ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда;
- целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на обучение и образование;
- лидерство и разпределяне на отговорности за постигане на целите на институцията.

Управлението на качеството е непрекъснат процес на взаимодействие между факторите и условията, от които зависи качеството на образованието и обучението и резултатите от него. Този процес се осъществява на национално, регионално и институционално равнище. Измерването на постигнатото качество в Средно училище „Трайко Симеонов“ е съвкупност от действия за определяне на резултатите на институцията по критерии за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий. Измерването на постигнатото качество в институциите се осъществява ежегодно чрез самооценяване. Мерките са съобразени с принципите и изискванията към институциите за усъвършенстване на процесите за управление на качеството. Важно място заемат показателите, условията и редът за измерване на постигнатото качество.

2. ПАТРИОТИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ, ФОРМИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОСЪЗНАНИЕ И ОБЩОЧОВЕШКИ ЦЕННОСТИ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Патриотичното възпитание, формирането на национално самосъзнание и общочовешки ценности при децата и учениците са от съществено значение за развитието на здраво и хармонично общество.

Смисълът на съществуването на училищната институция е в необходимостта от ускоряване на процеса на развитие на личността и съдействие за пълноценното адаптиране на индивида в обществото. Но предназначението на училището не може да бъде сведено само до преподаването

и усвояването на знания, въпреки че често то е възприемано именно по този начин. Училището има сериозни отговорности и по отношение възпитанието на подрастващото поколение, по отношение на формирането на ценности, нагласи, отношения, мотиви, стоящи в основата на съответни поведенчески актове.

За да отговори на предизвикателството пред обществото и учителската професия, свързано с нарасналата девалвация на нравствените ценности на подрастващото поколение в училище се осъществява целеносочена политика за патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците. Днес патриотичното възпитание се осъществява трудно. Цяло поколение израства без духовни и патриотични ценности. Недостатъчен е броят на часовете свързани с географията и историята на България в училище. Все повече българският език, използван в общественото пространство, е изпълнен с чуждици. Все по-често се говори за възможностите да се учи и работи в чужбина. Належащо е фокусът да се насочи към патриотичното възпитание, чрез което да се формират базови компетентности, върху които децата още от най-ранна възраст, прекрачвайки училищния праг, да изградят: национална гордост, обич към традициите, към миналото и към постиженията на българския народ; уважение към държавните символи; модел за поведение, насочен към уважение и толерантност, към личностно израстване и утвърждаване като достойни хора и участници в обществото; задълбочено познаване на историята и културата на родното място и стремеж към съхраняването им. Целите се осъществяват посредством поднасяне на учебното съдържание децата по един необикновен начин, с емоционален заряд и настроение. Организирането и провеждането на празници и тържества, свързани с националното самочувствие на българина са акцент в дейността на училището. Появата на учениците пред публика ги поставя пред нова позиция пред обществото. Изразявайки себе си, те се чувстват значими, важни, в центъра на събитията и част от родовата памет, обичаи и ценности. Патриотичното възпитание има за цели:

- Възпитаване на любов у децата към тяхното семейство, дом, училище, роден град, към България и вяност към родовите корени и традиции чрез: театралното изкуство, клубни дейности, чествания, срещи с културни дейци, музейни работници, фолклорни ансамбли, видни общественици, посещения на исторически паметници и местности, изучаване на литературни произведения с патриотична тематика;
- Развитие на интереса към българските народно творчество и занаяти;
- Развитие на чувство за гордост от постиженията на българския народ и родната страна;
- Формиране на светоглед, жизнена позиция, гражданско поведение, гражданска съвест и отговорност;
- Формирането на толерантност, чувство за уважение към другите народи, към техните традиции;
- Формиране на внимателно отношение към природата и всичко живо;
- Възпитание в дух на родолюбие, патриотизъм и национално самосъзнание

- Насоченост на обучението към формиране и усвояване на умения за разбиране и отговорно поведение в обществото; подпомагане процеса на личностно развитие и себепознание в контекста на взаимодействие с другите хора.
- Организиране на инициативи за изграждане на позитивно отношение у децата и учениците към семейство, дом, училище, роден град, родина
- Целенасочена работа по класове, съобразена с възрастта на учениците и особеностите в тяхното развитие и интереси.
- Реализиране на дейности за повишаване информираността на учениците по въпроси като:
 - функциите на институции и управленски структури (*съд, полиция, общинска/областна администрация и др.*).
 - правата на човека, дискриминацията, равнопоставеността на половете;
- Участие в организацията и провеждането на училищни дейности и кампании, свързани с исторически събития или обществено значими инициативи.
- Участие в кампании по актуални теми, свързани с политиките на ЕС.
- Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на патриотизъм;
- Развитие и укрепване на формите на ученическо самоуправление.
- Изграждане на уважение, обич и отговорност към семейството, към родния град и родината;
- Гордост с националните постижения, привързаност към родната земя, език, традиции и стремеж към тяхното съхранение и предаване на следващите поколения, споделяне на наученото и придобитите умения под различни форми пред приятели и гости;
- Формиран устойчив интерес към историческото минало.
- Познаване историята на родния град и родината, културното и историческото им наследство, личностите допринесли за възхода им;
- Толерантно отношение към всички членове на българското общество; внасяне на емоционален заряд и удовлетворение на възпитаниците ни, емоционално обвързване с града и неговия дух, мотивация да останат в него и тук да търсят своята реализация.

Училището като място, което учи и възпитава младите хора, има инструментариум и методика за формиране на патриотични ценности. В нашето училище това е един непрекъснат процес, в който знанията и уменията се надграждат, за да се превърнат в компетенции, неразривно свързани с формирането на отговорни граждани на Република България.

Ритуализация на училищния живот

- Тържествено посрещане и изпращане на училищното знаме
- Започване на общоучилищните тържества с химна на РБ и химна на Европейския съюз

- Избор на униформа за представителни изяви
- Популяризиране мотото и логото на училището
- Ритуализация на ниво паралелка през Ученическия съвет
- Опознаване на традициите и обичаите в родния край- екскурзии, посещения на музей „Авшарян“, Регионален исторически музей, Шуменска крепост
- „Оттука започва България“- Плиска, Мадара, Велики Преслав
- Народни будители от Шумен - Добри Войников, Панайот Волов, Сава Доброплодни
- Посещение на празници, посветени на християнски традиции в НЧ „Стилиян Чилингиров“
- Поход до паметник „Създатели на Българската държава“
- Формиране на съпричастност към народните традиции- участие в танцов състав, подготовка за празнуване на Коледа и Великден съвместно с Клуб на културните дейци.
- Овластяване на Ученическия съвет за запознаване на учениците с важни моменти от българската история и честванията им- 3. март, 24 май, 6 септември, 22 септември, 1 ноември.
- Проучване за празника на града - 11 май, презентации, час по родолюбие
- Занимания по интереси, свързани с традиции и обичаи- „Пластични изкуства“ / грънчарство/ и клуб „Археология“
Проектни дейности за формиране на компетентности в патриотичното възпитание
- Ученически инициативи и ученически творби, концерти, изяви за отбелязване национални и официални празници

3. ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И УЧАСТИЕ В СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

В Република България, в периода 2018-2020 г. е приета изцяло нова правна рамка за развитие на физическата активност, физическото възпитание, спорта и спортно-туристическата дейност. Сред основните цели на Закон за физическото възпитание и спорта са осигуряването на организацията на системата за физическото възпитание и физическата активност.

СУ „Трайко Симеонов“ разполага с най-модерната и актуална материално-техническа база за развитието на спортните качества на учениците, която позволява да се практикуват голям на брой видове спорт и дейности, както на открито, така и на закрито.

Голям физкултурен салон - помещението е с размери 22м/11м, разположено на два етажа, оборудвано с 6 баскетболни коша, волейболна мрежа, две боксови круши, тенис на маса и дартс, дюшеци за гимнастика и шведски стени. Учениците имат на разположение много на брой качествени топки за Баскетбол, Волейбол, Футбол и Хандбал, боксови ръкавици, хилки за тенис на маса, въженца за скачане, обръчи, конуси и други пособия, които се използват за различни спортни игри. Разполага с две основно ремонтирани съблекални с бани и тоалетни.

Малък физкултурен салон - с размери 16м/8м се използва от учениците в начален етап. Разполага с голям брой спомагателни средства за спортни игри: обръчи, конуси, стойки с флагчета, въженца за скачане, дюшеци за гимнастика, висилки, шведски стени, топки за развиване на двигателните качества и за спортните игри.

Модерен професионален фитнес - обособеното помещение за фитнес е разделено на 3 основни части: Лекоатлетическа, зала за кардио и зала за сила. Лекоатлетическата част е оборудвана с регулируеми хърдели, извити препятствия, гимнастически греди, трапец за прескачане и големи дюшеци за висок скок. В кардио зоната има полу-професионални електрически крос-тренажори, велоаргометри и пътеки за бягане. В силовата зала учениците използват гири и щанги. Има полу-професионален гладиатор, лежанки, стойки за клякане, комбиниран уред за всички мускулни групи, висилки и стойки.

Открити спортни игрища и площадки- училището разполага с голяма открит спортна площадка с размери 50м/25м. Настилката е асфалтова, но предстои да бъде покрита с акрилна спортна цветна настилка. Изградени са две баскетболни игрища с четири баскетболни коша, едно футболно игрище и предстои да бъде изградено и волейболно игрище.

Футболното игрище с изкуствена зелена настилка се намира точно под голямата площадка. То е с размери 20м/10м и разполага с две футболни врати и ограда, която не позволява да излиза топката извън него.

Две БДП площадки с размери 30м/15м се използват за обучения и състезания. Площадките са подходящи за симулация на различни ситуации, с които се сблъскват учениците, докато управляват велосипеди или са пешеходци. Изградени са кръстовища, включително и кръгово, пешеходни пътеки и паркинг за колелета. Училището традиционно е домакин на Областният кръг от състезанията по БДП.

Монтирани са четири външни фитнеса, които разполагат с висилки, успоредки, шведски стени и комбинирани уреди. Последно са монтирани осем полу-професионални фитнес уреди за външно ползване, които позволяват натоварването на всички мускулни групи.

До края на учебната 2023-2024 г. предстои да бъдат изградени две игрища за Петанк и едно игрище за мини-голф, разполагащо с 7 препятствия.

Училището традиционно участва в различни спортни състезания. Крос „Златна есен“, щафета по случай „Ден на Шумен“, Областни етапи на Ученическите игри, Състезание БДП, Областно ученическо състезание „Защита при бедствия, пожари и извънредни ситуации и традиционно се класира в призови места.

4. ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ – ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА УЧИЛИЩНА ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА ЧРЕЗ ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ В ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

- Утвърждаване на ученическото самоуправление
- Екологична култура и навици за здравословен начин на живот
- Подкрепа за личностното развитие на учениците

Нормативно основание чл. 15, ал. 4 от Наредба № 13 от 21 септември 2016 г. за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование и изразява институционалната политика за подкрепа и осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в СУ „Трайко Симеонов“, град Шумен.

- Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка, с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование има за цел изграждането на личност, която:

- разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализиращия се свят;
- зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях; л) умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства;

Образователната институция развива и:

- насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
- утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, освободена от различните форми на агресия и дискриминация;
- възпитава в демократичните ценности;
- изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
- създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

Реализиране на целите:

- В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка;
- В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
- В групите за целодневна организация на учебния ден;
- В рамките на дейностите за обща подкрепа за личностно развитие;
- Чрез Национална програма „Без свободен час в училище“;
- Чрез национални програми и проектна дейност;
- Интегрирано по учебни предмети.

Училищни политики:

1. Определяне на училищни ритуали.
 - Откриване на учебната година;
 - Официално раздаване на документи за завършена степен на образование;
 - Награждаване на отличили се ученици и учители;
 - Поддържане на училищен кът и съхраняване на училищното знаме;
 - Честване на националния празник, на официални празници, на патронния празник на училището.
2. Училищни знаци и символи, училищен химн.
 - Знаме на училището.
 - Химн на училището;
 - Лого на училището;
 - Летописна книга.
3. Подкрепа на инициативността и участие на учениците в подходящи за възрастта им демократични практики:
 - Участие в Ученическият съвет, като форма на ученическото самоуправление;
 - Организиране на доброволчески дейности в и извън училище;
 - Поддържане на страница на училището в социална медия;

- Развитие на дейността „Училищно радио“.
 - Функциониране на клуб „Дебати“ в училище.
 - Откриване на училищна телевизия.
4. Организиране на училищни празници, кампании и събития, съобразно календара на световните, европейските, националните, общинските и културните дати и празници:
- Подкрепящи здравето:
 - 1 декември – Световен ден за борба със СПИН – мероприятия, организирани от Ученическия съвет;
 - 17 май – Международен ден на спорта – мероприятия, организирани от учителите по ФВС;
 - 31 май – Световен ден без тютюнопушене – мероприятия, организирани от Ученическия съвет, подкрепени от медицинското лице
 - Подкрепящи толерантността:
 - 16 ноември – Международен ден на толерантността;
 - 25 февруари – Световен ден за борба с тормоза в училище – мероприятия, свързани с Деня на розовата фланелка;
 - Подкрепящи социалната чувствителност:
 - 18 ноември – Световен ден в памет на жертвите на пътнотранспортни катастрофи – в часовете по БДП;
 - 1 юни – Международен ден на детето – общоучилищен спортен празник с участие на родителската общност;
 - Подкрепящи правата на човека:
 - 2 април – Международен ден на детската книга – честване в седмицата на Патронния празник;
 - Подкрепящи опазването на околната среда:
 - 22 април – Световен Ден на Земята – инициативи за почистване дворните площи на училището и озеленяването им;
 - Участие в клубове и неформални групи по интереси.
 - Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията – разписани детайлно в плановете на УКППМН, Координационния съвет за справяне с тормоза в училище, училищния психолог, с цел осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците, спомагане на успешното преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училище, семейството и обществото.
 - Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците, относно дейността на Ученическия съвет и предложения за обогатяване на училищния живот.

ДЕЙНОСТИ - В ЧАСА НА КЛАСА на базата на рамковия план за провеждане на часа на класа с участие и на учениците

	КЛАС											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“								2	2	2	2	12
Военно обучение и защита на родината									5	5		
Безопасност и движение по пътищата	16	8	8	6	6	6	6					
Защитата на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	3	3
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Кариерно ориентиране				1			1			1		
Превенция и противодействие на корупцията					1	1	1	2	2	2	2	2
ОБЩО	27	19	19	18	22	22	23	18	23	24	16	26

- Изграждане на система за сътрудничество на родители чрез Родителски клуб.
- За усвояване на българския книжовен език от учениците, за които българският език не е майчин, се организира допълнително обучение по български език с цел подпомагане на образователното им приобщаване.
- Ученическо самоуправление: В СУ „Трайко Симеонов” е създаден и функционира Училищен ученически съвет. Училищният ученическият съвет към СУ "Трайко Симеонов" е форма на ученическото самоуправление на ниво училище, чрез която учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището.

Участие в проектни дейности с цели:

- Развитие на потенциала на учениците за учене, творчество и спорт;
 - Образователна интеграция на децата чрез формиране на общности по интереси;
 - Осмисляне на свободното време на учениците чрез насочването им към дейности за развитие на индивидуалните им способности и интереси.
 - Създаване на условия за развитие на социалната принадлежност, повишаване на етническата толерантност и мултикултурната интеграция.
 - Създаване на устойчиви механизми за приобщаване към дейността на училището на деца от уязвими групи и техните родители.
- Интегрирано обучение по учебни предмети, с цели:
- Повишаване на качеството на образование, чрез използване на иновативни подходи;
 - Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетентности и развитие на умения за учене през целия живот;
 - Създаване на условия за постигане на хуманна атмосфера на откритост и гласност, на взаимно доверие между всички участници в образователния процес.
 - Дейности за развитие на компетентностите на педагогическите специалисти и обмен на добри практики.

НАЧИНИ ЗА ОТЧИТАНЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Индикатори:

Количествени:

- Брой и вид проведени дейности;
- Брой включени ученици в различни организационни форми;
- Брой привлечени родители и представители на други институции.

Качествени:

- Осъществен напредък и развитие на учениците;
- Степен на удовлетвореност.

ТЕМИ

по гражданско и здравно образование в начален етап
за часовете, които не се водят от учители - специалисти,
по време на заместване на отсъстващ учител

Ядро	Очаквани резултати	Резултати по теми	Основни понятия	Дейности	Междупредметни връзки
<u>Аз, малкият човек</u>	Стандарт: Придобиване на знания за собствената личност: начини на общуване, добродетели, ценности, потребности, интереси	Тема 1: „Кой съм аз?“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Да постигнат по-висока степен на себепознание, себеразбиране и себеосъзнаване. 2. Да разширят представата за себе си и другите 3. Осъзнава и описва промените в собствената личност, свързани с физическото развитие и личните интереси.	самостоятелност отговорност	-рисува името си, според това как го усеща и какво си представя и след това го представя на класа с неговата история; - попълва визитна картичка и разменя информация с останалите; - „Какъв съм бил“ - всяко дете разказва интересни моменти от детството си - „Какъв съм сега“ - ставам голям - „Какъв ще стана“ - рисуват себе си като големи, коментират се професионални желания и обосновки - среща с хора от различни професии или места	

	<p>Стандарт: Осмиляне ценността на различията, формиране на толерантност към различното, формира се нагласата, че приема-нето на различията води до включване в средата; стойността на прилики-те за създаване на чувство за общност; опасността от еднообразието в света</p> <p>Стандарт: Придобиват знания за отношенията с другите: за приятелството и партньорството; за асертивното поведение; начини за решаване на проблемни и конфликтни ситуации формират се нагласи за чувствителността към потребностите на другите в групата</p>	<p>Тема 2: „Ние си приличаме, ние сме различни” <i>Очаквани резултати:</i> 1.Разбират и посочват общото и различното между връстниците 2.Откриват неповторимото в различието и го приемат 3.Осмилят различието като богатство, като част от многообразието на света</p> <p>Тема 3: „Заедно” <i>Очаквани резултати:</i> 1.Разбират значението на отношенията с връстниците. 2.Развиват чувство за принадлежност към общността на връстниците 3.Разбират нуждата от правила и ограничения в съвместната дейност</p>	<p>индивидуалност група общност</p> <p>взаимоотношения в група принадлежност правила в групата</p>	<p>„По какво се различаваме”? – ролеви игри „Оркестър”, ”Кафяв свят” -„По какво си приличаме” – ролева игра „Стоножка” -групова работа върху приликите между деца от различни раси и етноси</p> <p>-ролеви игри, представящи резултат от индивидуална работа и съвместна дейност -беседа относно резултатите и чувствата от различните дейности</p>	
<u>Семейство</u>	<p>Стандарт: Обогатяване на знания-та за семейството: разпределение на ролите и отговорности-те, социалната роля на родителите, семейния бюджет, основни норми, регулиращи отношения-та в семейството; придобиване на</p>	<p>Тема 1: „Защо хората живеят в семейства” <i>Очаквани резултати:</i> 1.Осъзнават, разбират, че семейството е място за подкрепа, споделяне и защита. 2.Обясняват основни причини за възникване на семейство, функции.</p>	<p>семейство брак роля в семейството зрялост</p>	<p>-визуализиране и откриване на важни характеристики на семейството от различни картини -попълване на схема, открояваща причините за създаване на семейство -беседа върху видовете семейства и общото между тях, въпреки различното</p>	

	<p>умения за описване и обяснява-не на уникални черти на своето семейство, посочват разликата между жилище и дом характеризират семейните взаимоотношенията и ценности</p>	<p>3.Възприемат многообразието на видовете семейства.</p> <p>Тема 2: „Дом, уют, сигурност” <i>Очаквани резултати:</i> 1.Осъзнават дома като място, в което се чувстват сигурни и защитени. 2.Разбират кои са основните дейности в дома и неговите функции. 3.Изброяват прости правила на поведение у дома 4.Осъзнават разликата между <i>жилище и дом</i> 5.Изброяват своите отговорности и задължения вкъщи.</p> <p>Тема 3: „Отношения в семейството” <i>Очаквани резултати:</i> 1.Разграничават различните видове отношения в семейството. 2.Разбират значението на отношенията в семейството за развитието на всеки човек. 3.Представят, обсъждат модел на добри взаимоотношения</p>	<p>дом жилище уют хармония компромис отговорност задължения</p> <p>добри и нарушени семейни взаимно- отношения как се формират добрите взаимоотношения</p>	<p>-обсъждане на картини, представящи външната или вътрешната част на жилища от различни култури и епохи, като се акцентира върху общото, върху понятието дом -коментар на литературен текст ,акцентиращ върху ролите и отговорностите в семейството -„Аз имам ключ за вкъщи”-ролева игра-обсъждане на въпроса „Какво означава да имаш ключ за вкъщи”</p> <p>-работа в малки групи -изследване на случай и обсъждане -ролева игра „ Търг на добрите семейни взаимоотношения” -обсъждане на резултата и достигане до изводи</p>	
--	--	---	---	---	--

<p><u>Моят род</u></p>	<p>Стандарт: Разширяване на знанията за рода, проучване на родовата памет, родът-пазител на обичаите и традициите; Осъзнаване на ролята на рода за изграждане на идентичност, развиване на чувство за принадлежност; Придобиване на социални знания за разпределението на труда, за отношенията между хората и поколенията, родовата символика, за обичаи и традиции, които изграждат идентичността като българи</p>	<p>Тема 1: „Що е род ?“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Разбират същността на понятието „ род ” 2.Разбират ролята на рода за развитието на местната общност и на българската държава 3.Имат познания за собствения род и чувство за принадлежност към него Тема 2: „Родови характеристики“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Обогатяване на представата за обществото, запознавайки се с родовите характеристики. 2.Възприемат рода като среда за усвояване на граждански ценности Тема 3: „Родови характеристики“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Познават символите на рода като носители на родовия дух и памет 2.Обогатяват представата си за традициите в населеното място Тема 1 : „ Аз ходя на училище“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Осъзнават ценността на училището като институция. 2.Проявяват положително отношение и уважение към образованието.</p>	<p>род родово начало родословно дърво</p> <p>символ традиции</p>	<p>- беседа върху приказката „Житената питка“ - „Разходка в историята“ - „Ние правим родословно дърво“ демонстрация на схема и насоки за самостоятелна работа</p> <p>- родово интервю , представяне на резултатите - фамилните имена – ролева игра</p> <p>- визуализиране на родови символи в миналото и съвременното - изложба „герб на моя род“ - работа в малки групи-„Традициите и младият човек“ (представяне на събраната информация)</p> <p>- беседа върху обучение вкъщи или в училище - групов работен „Харесва ми...“ „Не ми харесва , защото.....“</p>	
------------------------	--	--	--	---	--

<p><u>Нашето училище</u></p>	<p>Стандарт Разширяване на знанията за училището : Запознаването с училището като институция, основните роли и правила , знание за собственото поведение в него, стратегии за справяне с проблемни ситуации; Формиране на нагласа за нетърпимост към несправедливост и агресивно поведение: Нагласи , свързани с отговорно поведение , изразяване на собствено мнение , изслушване на другия , за съвместно решаване на проблеми , за партньорство и взаимна отговорност Изграждане на умения за ориентиране в училищна и социална среда , умения за социална активност и инициативност</p>	<p>Тема 2 : „Училищна собственост“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Осъзнават разликата между видовете собственост – лична , на класа , училищна 2.Да опазват и се грижат за училищната собственост Тема 3 : „Училищен правилник“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Знаят нормите и правилата в училище 2.Спазват училищния правилник Тема 4 : „Проблемни училищни ситуации“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Да изследват какво е справедливост 2.Придобиват умения за справяне в проблемни ситуации Тема 5 : „Нашият клас“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиват начални знания за формалната и неформалната структура на класа 2.Развиват се нагласи за взаимна помощ, толерантност и сътрудничество Тема 6 : „Момичета и момчета“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Изграждат нагласа за уважение към другия пол 2.Формират се умения за приемане на различията</p>	<p>училище ученик права задължения отговорности собственост отговорности права задължения правилник Проблемна ситуация Справедливост взаимна помощ , толерантност сътрудничество</p>	<p>-решаване на казуси за изясняване на видовете собственост – работа в групи - игра , попълване на табло - изработване на правила за опазване на собствеността - дискусия върху конкретни примери за нарушаване на правилата в училище - групова работа „какво е разрешено да правя в училище“ „Какво не е разрешено.....“ – Обсъждане - изготвяне на детски правилник за класа -решаване на казуси – групова работа , общо обсъждане -споделяне на личен опит -мрежа на взаимоотношенията-изясняване на неформалната структура - игра за групова сплотеност -„Рожден ден на близнаци” – решаване на казус -поздравителна картичка – насоки за самостоятелна работа</p>	
------------------------------	---	--	---	--	--

<p><u>Хранене и здраве</u></p>	<p>Стандарт Разширяване на знанията за: здравословно хранене; отражението на неправилният начин на хранене върху здравето на децата. Формиране на нагласа за изграждане на навици за здравословно хранене Придобиване на знания за болести предавани по въздушно-капков път и начините за предпазване Разширяване на знания за ролята на личната хигиена и придобиване на навик за поддържане.</p>	<p>Тема 1: „Разумно хранене“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиват знания за правилно хранене и отражението му върху здравето. 2.Знаят що е наднормено тегло 4. Затвърждават и разширяват знанията си за значението на витамините в детската възраст.</p>	<p>правилно хранене рискове при неправилно хранене- наднормено тегло</p>	<p>- разглеждат нагледни материали- хранителната пирамида - разказват за своя режим на хранене и предпочитани храни - дискусия върху употребата на здравословни и нездравословни храни и напитки - Изготвят индивидуален хранителен режим</p>	
<p><u>Лична хигиена и здраве</u></p>		<p>Тема 2: „Болести и как да се предпазим“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиват знания за болести предавани по въздушно-капков път и чрез физически допир и начини за предпазване 2.Осъзнават ролята на добрата лична хигиена</p>	<p>Въздушно-капков път хигиена</p>	<p>-Мултимедийна презентация на приказка – „Кралица Чистота и Цар Боклук“ -Беседа върху причините за събитията в приказката. -Предлагат начини за предпазване от заболявания</p>	
<p><u>Големият свят</u></p>	<p>Знания за глобалното общество, за света и неговите ресурси, за културното и етническо многообразие, за</p>	<p>Тема 1: „България в света“ <i>Очаквани резултати</i></p>	<p>Европейски съюз Балкански държави</p>	<p>-визуализация на информация за Европейския съюз -„Нашата Европа“- игра в рисунки</p>	

	<p>правата на детето, за войната и мира; За глобални проблеми които засягат децата-глад, бедност, насилие, експлоатация</p>	<p>1.Придобиват представа за мястото на България в съвременния свят 2. Разбират добросъседството като модел на отношения между държавите</p> <p>Тема 2:„Различията” <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиват представа за културно и етническо многообразие в света. 2.Развиват нагласи за толерантно отношение и поведение и приемане на различието.</p> <p>Тема 3:„Войната и мирът” <i>Очаквани резултати</i> 1.Изграждат разбиране за мира като нормално състояние на междудържавните отношения в съвременния свят. 2.Развиват хуманно отношение и съпричастност към жертвите на войната</p>	<p>общо-различно толерантност</p> <p>война мир военни конфликти</p>	<p>„Аз съм”-ролева игра „Красотата, това са различията”-работа в малки групи</p> <p>-работа в малки групи -ролева игра „Пленници”</p>	
--	---	---	---	--	--

<p><u>Демокрация и закони</u></p>	<p>Стандарт: Придобиват знания за държавата и законите, както и за характера на демокрацията в България</p>	<p>Тема 3: Добрият гражданин <i>Очаквани резултати:</i> 1 .Да изследват своите представи за съществени характеристики на ефективното гражданско поведение.</p> <p>Тема 1: Демокрация <i>Очаквани резултати:</i> 1.Могат да формулират и обясняват основните принципи на демократичното управление 2.Изследват характеристиките на съвременната българска демокрация.</p> <p>Тема 2: Защо са необходими закони <i>Очаквани резултати:</i> 1 .Разбират същността на законите като правила на устройството на нашето общество. 2.Да разберат, че те трябва да бъдат изпълнявани от всички 3.Да осъзнаят връзката между права и отговорности.</p>	<p>Гражданин Лични и Професионални ни качества</p> <p>Демокрация Демократични ни принципи</p> <p>Закон Ред Справедливост</p>	<p>- мозъчна атака "Гражданин на годината"</p> <p>-групова работа -устройството на моята държава -ситуативна дейност- Кое е демократично и кое не?</p> <p>- учениците имат възможност чрез ролева игра да установят необходимостта от правила -разработване на закон</p>	
-----------------------------------	---	--	--	--	--

<p><u>Права и отговорност</u></p>	<p>Стандарт: Осъзнават понятията право и отговорност; Познават основни нормативни документи</p>	<p>Тема 3: Конституцията на България <i>Очаквани резултати:</i> 1.Разбират същността на Конституцията като основен закон на страната. 2.Да усвоят и разграничават основните елементи на Конституцията</p> <p>Тема 1: Какво означава да имаш право <i>Очаквани резултати:</i> 1 .Осъзнават необходимостта от регламентиране на човешките права. 2.Запознаване с нормативни документи.</p> <p>Тема 2: Всяко дете има право на закрила <i>Очаквани резултати:</i> 1 .Запознават се със ЗЗД 2.Изграждане на активна гражданска позиция</p> <p>Тема 3:</p>	<p>Конституция</p> <p>Право Отговорност Забрана</p> <p>Дисциплина Съпричастност Хуманност</p>	<p>-лекционно представяне на основни понятия и принципи -създаване на Конституция на остров Демокрация-игра</p> <p>-групова дейност - разиграване на казус</p> <p>-ролева игра Съдебен процес -обсъждане</p>	
-----------------------------------	---	---	---	--	--

<p><u>Семейство</u></p>	<p>Стандарт: Обогатяване на знанията за семейството, разпределение на ролите и отговорностите, социалната роля на родителите, основни норми, регулиращи отношенията в семейството; знания за видовете съжителство и основните правни норми в тази област; характеризират семейните взаимоотношения и ценности</p>	<p>Моите права и правата на другите <i>Очаквани резултати:</i> 1. Запознават се с основните документи, касаещи правата на човека . 2. Утвърждаване на разбирането, че всяко право поражда отговорност</p> <p>Тема 1: Защо хората живеят в семейства <i>Очаквани резултати:</i> 1. Осъзнават, разбират, че семейството е място за подкрепа, споделяне и защита. 2. Обясняват основни причини за възникване на семейство, функции. 3. Възприемат многообразието на видовете семейства.</p> <p>Тема 2: Ролята на семейството за формирането на младия гражданин <i>Очаквани резултати:</i> 1. Получават представа за характера и ролята на семейното влияние</p>	<p>ЗЗД Правилник на училището</p> <p>семейство брак роля в семейството зрялост</p> <p>хармония компромис отговорност задължения</p>	<p>-казус Счупеният прозорец -нарушаване на права - игра</p> <p>-работа с въпросник Що е семейство? -Дебат по темата -беседа върху видовете семейства и общото между тях, въпреки различното</p> <p>- на занятието присъства възрастен, който е интервюиран от ученик по темата</p>	
-------------------------	---	--	---	---	--

<p>Класът</p>	<p>Стандарт: Придобиват знания за отношенията с другите хора: за характера на приятелството и партньорството; за деловите отношения; за груповото развитие; за ефективните начини на общуване</p>	<p>върху възпитанието на младия човек. 2.Разбират, че добрите отношения в семейството са негов соц. капитал.</p> <p>Тема 3: Семейството, другите общности институции <i>Очаквани резултати:</i> 1.Възприемат семейството в по-широк обществен контекст. 2.Запознават се с основните институции и нормативната база, регулиращи семейните отношения.</p> <p>Тема 1: Изслушване и взаимно влияние <i>Очаквани резултати</i> 1 .Разбират значението и се запознават с основните елементи на активното слушане 2.Изработват правила за работа 3.Упражняват техники за ефективно общуване.</p> <p>Тема 2: Уважение, разбиране,</p>	<p>Община Данъчна служба Нотариус Училище Съд</p> <p>Активно слушане Ефективно Общуване</p> <p>Уважение</p>	<p>-работа в малки групи -изследване на случай и обсъждане</p> <p>- обсъждане на притча 9 - групова работа -мозъчна атака Печеля или губя</p>	
---------------	---	--	---	---	--

<p><u>Здравни познания и хигиена</u></p> <p><u>Тютюнопушене, наркотици и алкохол</u></p>	<p>Стандарт: Придобиват знания за болести предавани по ВКП; изграждане на нагласи за поддържане на хигиена-гаранция за здраве; вредата от употребата на вредни за организма вещества; що е зависимост; бягство от проблемите или проблем са упойващите вещества</p>	<p>доверие <i>Очаквани резултати</i> 1 .Споделят представите си за уважението и доверието помежду им и придобиват представа за някои фактори, влияещи върху равнището на доверие между хората 2.Разбират понятието „емпатия” Тема 3: Конфликтите, с които се сблъскваме <i>Очаквани резултати:</i> 1.Получават представа за същността на конфликта 2.Изграждат умения за изясняване на собствените нагласи, чувства и поведение по време на конфликт.</p> <p>Тема 1: Болести на мръсните ръце <i>Очаквани резултати:</i> 1.Придобиват знания за болести предавани по въздушно-капков път и чрез физически допир и начини за предпазване 2.Осъзнават ролята на добрата лична хигиена</p> <p>Тема 1:Пушенето - кой се нуждае от това? <i>Очаквани резултати:</i> 1.Получават знания за влиянието на веществата в цигарата върху организма</p>	<p>Доверие Емпатия</p> <p>Конфликт Подходи в конфликтна ситуация</p> <p>Въздушно-капков път Имунна защита хигиена</p> <p>Никотин Катранени вещества</p>	<p>-групова работа Кой сме ние „Мрежа на доверието”</p> <p>-извеждане на определение за конфликт от групата -работа в малки групи Дърво на конфликтите - разглеждане на казуси- групов работен анализ на конфликта</p> <p>- беседа -мултимедийна презентация -работа в групи</p> <p>-Мултимедийна презентация</p> <p>-визуализация на видове наркотични вещества -ситуативни игри</p>	
--	---	---	---	---	--

<p><u>Хранене и здраве</u></p>	<p>Стандарт Разширяване на знанията за: рационалното хранене, здравословно тегло, витамините, растителната храна, хранителните добавки, за и против диетите, стероидите</p>	<p>Тема 2: Дрогата – изкушението, което не си струва да опитваш <i>Очаквани резултати:</i> 1. Разбират понятието зависимост-наркомания 2. Запознати са с основни видове наркотични вещества и въздействието им върху организма 3. Изградена представа за позволено и забранено. Тема 3: „Алкохолът - опасност за човешкия живот и човешкото здраве“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Придобиват представа за влиянието на алкохола върху организма в ситуация и забавена ответна реакция. Тема 1. „Рационално хранене Диетите – за и против“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Придобиват представа за значението на режима на хранене и здравословните храни за здравето на човека 2. Изграждане на умения за балансирано хранене. 3. Осъзнават вредата от употребата на изкуствени стимуланти и ограничения в приема на храна. 4. Познават същността на болестите анорексия и булимия</p>	<p>Канцерогенни вещества Наркотик Зависимост Алкохол-алкохолизъм Хранителна пирамида Диета-здраве Анорексия Булимия</p>	<p>- дискусия по темата - колаж-работа по групи</p>	
--------------------------------	---	--	--	---	--

<p><u>Големият свят</u></p>	<p>Стандарт: Знания за глобалното общество: за света и неговите ресурси, за Международната харта на правата на човека, за войната и мира; за глобалните проблеми, които засягат децата – глад, бедност, насилие, експлоатация</p>	<p>Тема 1: „България в света“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Придобиват представа за мястото на България в съвременния свят 2.Разбират добросъседството като модел на отношения между държавите Тема 2: „Различията“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Придобиват представа за културното, етническото и религиозното многообразие на света. 2.Развиват чувствителност към различието. 3.Развиват нагласи за толерантно поведение и приемане на различията. Тема:3 „Глобалните проблеми“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Получават представа За някои от глобалните световни проблеми 2.Изграждат чувствителност и разбиране към тези проблеми</p>	<p>Европейски съюз Балкански държави</p> <p>Общо и различно</p> <p>Глобалност Насилие над деца Бедност Експлоатация на детски труд</p>	<p>-визуализация на информация за балканските държави - „Нашата Европа“- игра в рисунки</p> <p>-ситуация-разиграване на различни раси - „Красотата, това са различията“-работа в малки групи</p> <p>-ситуативна дейност -ролеви игри</p>	
-----------------------------	---	---	--	--	--

ТЕМИ

по гражданско и здравно образование VIII – XII клас
за часовете, които не се водят от учители специалисти,
по време на заместване на отсъстващ учител

Ядро	Очаквани резултати	Резултати по теми	Основни понятия	Дейности	Междупредметн и връзки
<u>Опознаване</u>	Стандарт: Придобиване на знания за собствената личност: за начините на общуване, на установяване на контакти, за силните и страни; знания за отношенията с другите хора, за характера на приятелството и партньорството, за деловите отношения, за груповото развитие	Тема 1: „Аз на този свят“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Обсъждане на основните характеристики на човешката личност. 2. Изследват собствените си соц. пространства. Тема 2: „Правото на живот“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Да осъзнаят ценността на живота 2.Да започнат целенасочено да общуват помежду си.	Лични ценности Потребност Личен живот Право Ценност	- споделяне в малки групи – самооценка - творческа игра - ролеви игри -ролева игра Хирурзи	
<u>Демокрация и закони</u>	Стандарт: Придобиват знания за държавата и законите, както и за характера на демокрацията в България	Тема 1: „Демокрация“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Могат да формулират и обясняват основните принципи на демократичното управление 2.Изследват характеристиките на съвременната българска демокрация.	Демокрация Демократични принципи	- мозъчна атака Гражданин на годината -групова работа –устройството на моята държава -симулативна дейност-Кое е демократично и кое не?	

<p><u>Гражданско поведение и общуване</u></p>	<p>Стандарт: Знания за отношенията с другите хора: Разкриване принципите на партньорството, на диалога, на съвместното решаване на проблемите, на постоянното общуване</p>	<p>Тема 2: „Категории права на човека. Статусът на гражданина“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Съпоставят идеята за свободата и правата на човека. 2. Изграждане на готовност да защитават своите права и правата на другите 3. Да осъзнаят връзката между права и отговорности.</p> <p>Тема 3: „Конституцията на България“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Разбират същността на Конституцията като основен закон на страната. 2. Да усвоят и разграничават основните елементи на Конституцията</p> <p>Тема 1: „Как общувам с другите“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Изразяват своите идеи за ефективно общуване. 2. Определят собствен стил на общуване 3. Осмислят разликата между едностранното и двустранно общуване.</p>	<p>Граждански статус Свобода Права Отговорност</p> <p>Конституция</p> <p>Общуване Диалог Монолог Невербално общуване Вербално общуване Обратна връзка</p>	<p>-ролеви игри –извеждане на правата на човека, видове</p> <p>-лекционно представяне на основни понятия и принципи -създаване на Конституция на остров “Демокрация” – игра</p> <p>-групова дейност - разиграване на казус -театрално представяне на невербално общуване - групова работа “Добрата обратна връзка”</p>	
---	--	---	---	--	--

		<p>Тема 2: „Да умееш да слушаш и да се изразяваш“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. да усвоят основите на техниките за ефективно изслушване и изразяване. 2. Да правят преценка на уместността за използване на тези техники при соц. изяви.</p> <p>Тема 3: „Откритостта и доверието между нас“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Да разберат откритостта като основен елемент в новия модел на демократично общуване. 2. Изследват процеса на разбиране и способностите си за емпатия и собствения праг на толерантност.</p> <p>Тема 4: „Да отстояваш себе си и да приемаш човека срещу теб“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Да изградят умения за конструктивно противопоставяне в проблемни ситуации. 2. Обсъждане принципите на асертивно поведение.</p>	<p>Пасивно слушане Активно слушане</p> <p>Откритост Доверие Емпатия Толерантност</p> <p>Асертивно поведение</p>	<p>-ситуативна игра -лекционно представяне на активно и пасивно слушане -работа в групи</p> <p>-групова работа - „Моят праг на толерантност“ -обсъждане на тема с размяна на роли</p> <p>-принципи на конструктивно противопоставяне – обсъждане -противопоставяне с игра на роли</p>	
--	--	--	---	---	--

		<p>Тема 5: „За силата на стереотипите“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Научават се да отличават и да разбират същността на стереотипите и предразсъдъците. 2. Обсъждат стратегии за преодоляване на стереотипното мислене във всекидневното общуване.</p> <p>Тема 6: „Градивната сила на конфликта“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Усвояват стъпките за изследване и анализ на конфликта 2. Осъзнават конструктивната сила на конфликта.</p>	<p>Стереотип</p> <p>Конфликт Анализ на конфликта</p>	<p>- работа в малки групи - дебат по темата</p> <p>- лекционно подаване на информация - обсъждане на информацията</p>	
<u>Големият свят</u>	<p>Стандарт: Знания за глобалното общество: за света и неговите ресурси, за Международната харта на правата на човека, за войната и мира; за глобалните проблеми, които засягат децата – глад, бедност, насилие, експлоатация</p>	<p>Тема 1: „България в света“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Придобиват представа за мястото на България в съвременния свят 2. Разбират добросъседството като модел на отношения между държавите</p> <p>Тема 2: „Различията“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Придобиват представа за културното, етническото и</p>	<p>Европейски съюз Балкански държави</p> <p>Общо и различно</p>	<p>-визуализация на информация за балканските държави -„Нашата Европа“- игра в рисунки</p> <p>-ситуация-разиграване на различни раси -„Красотата, това са различията“- работа в малки групи</p>	

		<p>религиозното многообразие на света.</p> <p>2.Развиват чувствителност към различieto.</p> <p>3.Развиват нагласи за толерантно поведение и приемане на различията.</p> <p>Тема:3</p> <p>„Глобалните проблеми“</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1.Получават представа за някои от глобалните световни проблеми</p> <p>2.Изграждат чувствителност и разбиране към тези проблеми</p>	<p>Глобалност</p> <p>Насилие над деца</p> <p>Бедност</p> <p>Експлоатация на детски труд</p>	<p>-ситуативна дейност</p> <p>-ролеви игри</p>	
<u>Хранене и здраве</u>	<p>Стандарт</p> <p>Разширяване на знанията за: рационалното хранене, здравословно тегло, витамините, растителната храна, хранителните добавки, за и против диетите;</p>	<p>Тема 1.</p> <p>„Рационално хранене Диетите–за и против“</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1.Придобиват представа за значението на режима на хранене и здравословните храни за здравето на човека</p> <p>2.Изграждане на умения за балансирано хранене</p> <p>3.Анорексия и булимия-същност, причини, лечение</p> <p>Тема 2:</p> <p>„Без втори шанс“</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1.Обясняват какво е СПИН – начини за заразяване</p> <p>2. Да обяснят как HIV разрушава имунната система</p>	<p>Хранителна пирамида</p> <p>Диета-здраве</p> <p>Анорексия</p> <p>Булимия</p>	<p>- дискусия</p> <p>- споделен опит</p>	
<u>Здравни познания и хигиена</u>	<p>Стандарт</p> <p>Разширяване на знанията за БППП, СПИН, HIV- начини на предаване, начини за предпазване, изразяване на</p>		<p>СПИН</p> <p>Носител на HIV</p>	<p>- дефиниране на термините-табличен вариант</p> <p>- лекция</p> <p>- ролева игра „Имунната система е атакувана от ...“</p>	

<p><u>Антидрога</u></p>	<p>лично отношение по проблемите</p> <p>Стандарт: Създаване на социална и обществена нетърпимост към явлението, към лицата, разпространяващи и употребяващи наркотици.</p>	<p>3. Правят разлика между човек носител на HIV и болен от СПИН</p> <p>4. Начин за предпазване</p> <p>Тема 3: Любов под микроскоп - БППП</p> <p>Тема 1: „Измамното щастие“ <i>Очаквани резултати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разбират понятието зависимост-наркомания 2. Запознати са с основни видове наркотични вещества и въздействието им върху организма 3. Изградена представа за позволено и забранено. <p>Тема 2 : „Наркотиците и взаимоотношенията“ <i>Очаквани резултати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изброяват причини, поради които младите хора посягат към наркотиците 2. Разбират проблемите с родителите, които тласкат към употреба 3. Разбират, че общуването дава възможност да се преодолеят трудностите <p>-а не временното бягство от проблемите</p>	<p>БППП</p> <p>Наркотик Зависимост Пласъор Наркоман</p> <p>Разочарование Бягство Наркотици Общуване</p>	<p>- лекция, дискусия</p> <p>-визуализация на видове наркотични вещества -ситуативни игри</p> <p>- прочит на писмо -работа в малки групи</p>	
-------------------------	--	--	---	--	--

5. МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА С ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА И УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Механизмът се прилага по отношение на децата и учениците, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище или са напуснали преждевременно образователната система. Директорът на образователната институция определя Екип за обхват на ниво институция. Членове от училищния екип се включват в междуинституционалните екипи за обхват. При установена нужда чрез ИСРМ прави писмено предложение по образец до дирекция „Социално подпомагане“ за предоставяне на помощ в натура за дете или ученик, като предлага вида на помощта съобразно идентифицираните потребности на детето или ученика.

Ежемесечно, до 15-то число подава чрез ИСРМ информация за предходния месец за неосигурено задължително присъствие на учениците за повече от 5 учебни часа, по неуважителни причини, с цел налагане на наказания на родителите по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование. Създава се организация за превенция от отпадане чрез анализ на средата във и извън училище и въвежда получената информация в ИСРМ в съответствие с указания на министъра на образованието и науката. Училищният екип за обхват участва активно в обмена на информация между институциите чрез ИСРМ за установяване и актуализиране на статуса на всяко дете и ученик.

В срок до 20 февруари, до 30 септември и до 20 декември на съответната година председателят на Училищния екип въвежда в Национална електронна информационна система за предучилищно и училищно образование (НЕИСПУО) информация за записаните в тях деца и ученици.

Училищния екип за обхват предприемат мерки за превенция, реинтеграцията и обхващането в образователната система на идентифицираните чрез ИСРМ деца и учениците в риск от отпадане. Планира, съвместно с класните ръководители и образователните медиатори, посещения в домовете на децата и учениците, които подлежат на задължително предучилищно и училищно образование и са отпаднали или са в риск от отпадане.

Членовете на училищния екип провеждат разговори с родителите, настойниците, попечителите или с лицата, които полагат грижи за децата и учениците, с цел записването им в училище или преодоляването на риска от отпадане. Осъществяват пряко взаимодействие с родителите, настойниците, попечителите или с лицата, които полагат грижи за детето, за обхващане и включване на децата и учениците в образователната система. Предлагат мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование. Предлагат на РУО-Шумен ученици за МИО обход, както и да предприемат допълнителни мерки с оглед на прилагане на комплексен подход, включващ и налагането на наказания от компетентните органи за неспазването на задълженията на родителите, настойниците, попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, по Закона за закрила на детето и по Закона за

предучилищното и училищното образование, както и предоставянето на помощи в натура по реда на Закона за семейни помощи. Всяко посещение на адрес или друга осъществена от екипа дейност се регистрира в ИСРМ, като се отбелязват и членовете на екипа, участвали в посещението или в изпълнението на мерките, както и постигнатият резултат. В случаите, в които настоящият и постоянният адрес на детето са различни и детето не е намерено на настоящия адрес, и информацията е отразена, ИСРМ автоматично сигнализира кмета на общината и екипа за обхват по постоянен адрес за установяване местоживеенето на детето и родителите му и за прилагане на мерки за обхващане в образователната система.

В случаите, в които децата не могат да бъдат намерени в продължение на 10 дни на постоянния им адрес, кметът на общината уведомява чрез ИСРМ началника на регионалното управление на образованието по постоянен адрес за резултатите от проверката. Началникът на регионалното управление на образованието чрез ИСРМ изпраща до областната дирекция на МВР/районно управление на МВР по последния известен адрес искане за оказване на съдействие при извършване на проверка за местопребиваването на детето и родителите му. Председателят на Училищния екип за обхват проследява дейностите на отговорните институции и при необходимост провежда индивидуални разговори и срещи с МИО.

6. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ОБУЧЕНИЕ И/ИЛИ ВЪЗПИТАНИЕ

Училищната политика за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на МОН в посока изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната политика за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищната подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване, пълноценна личностна реализация, участие в развитието на местните общности и страната. Нормативна основа:

- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Стандарт за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства
- 2000- Европейската социална харта /ревизирана/;
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- Общински план за интеграция на ромите- прилагане на „ Областна стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация“
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система
- Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите
- Закон за защита от дискриминация.

Училищната политика има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот. СУ „Трайко Симеонов“ е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

През последните години се създаде пъстра картина с ученици от различни националности и вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите. Срещата с различни хора и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование,
- уменията за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни.

Ключовата роля на образованието е за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички, независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

Водещи са принципите на :

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности в училище, която да включва:

- достъпна архитектурна среда
- екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата
- диагностична и консултативна дейност
- учебно-технически средства и апаратура
- индивидуални образователни програми

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности - учители, ученици, деца и родители.

- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със специални образователни потребности в училище, чрез изграждане на подкрепяща среда.

Равният достъп до образование предоставя:

- Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
- Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от уязвимите групи.
- Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на учебния процес.
- Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.
- Насърчаване и оказване на подкрепа на момичета от уязвимите групи, прилагане принципите за равнопоставеност на половете.

Дейности за реализиране на училищната политика:

- Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
- Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
- Работа с родителската общност за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
- Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.
- Осигуряване на допълнително обучение по български език за деца и ученици - билингви.
- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
- Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
- Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.

- Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от уязвими групи, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
- Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.
- Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви.
- Съвместна работа с НПО, културни институти, центрове за семейно консултиране за превръщане на училището в любимо място.
- Изработване на проекти по европейски програми, насочени към приобщаване и комфортен микроклимат.
- Възпитаване на уважение към традициите на другите чрез публично представяне на техните обичаи, включване на интеркултурни елементи в учебния процес, екипна работа при организацията на тези инициативи.
- Ролеви модели с хора от уязвимите общности, които са успели, да се мотивират учениците да завършат средно образование.

7. ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие с принципите на ЗПУО и държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

Училищната политика и подчинена на разбирането за насърчаване на приобщаването и многообразието, както и отчитане на специфичните потребности на всеки ученик, определяне на потенциала и проследяване резултата от предоставената обща и/или допълнителна подкрепа.

Целите на училищната политиката включват:

- Разгръщането на потенциала на всяко дете/ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация. Създаване на условия за личностна изява, инициатива и творчество на учениците.
- Стимулиране участието на деца с изявени дарби във форуми, фестивали, конкурси от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците.

- Включване в годишния план за дейността на училището на традиционен празничен календар с изяви на ученици от различните етнически групи.
- По-високо качество и по-добър достъп до образование.
 - Провеждане на информационни кампании сред родителите за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция на децата от етническите малцинства.
 - Привличане на завършили средно или висше образование младежи от уязвими етнически общности като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от училище.
 - Подкрепа на ученици от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието в гимназиален етап.
 - Участие в национални конференции за разпространение на добри практики.
 - Квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна
- Ранна превенция на обучителни затруднения

Културните различия могат да бъдат пречки за хората от различни среди, да представляват значителна пречка пред ученето, езиковото адаптиране и/ или културното интегриране. Допълнителната подкрепа и развитието на компетентностния подход у учениците допринасят за социално сближаване и интегриране / по отношение на култура, способности и т.н. /. Последователно, методично и достъпно възприемане на учебния материал, придобиване на самостоятелност. Придобитите компетентности помагат на хората да се ориентират в многообразието при завръщането си и допринасят за социалното сближаване.

- Осигуряване на допълнително обучение по български език за деца и ученици, за които българският език не е майчин.

Част от програмата е идентифициране на силните страни на ученика, за развитието на които се планира подходяща допълнителна подкрепа. Педагогически аспект на социалната и образователната среда, за напредъка на приобщаващото и интелектуалното образование, е целенасочен процес на усвояване на система от знания, умения и практическа дейност, в условията на институцията в системата на училищното образование. Качеството определя учениците да се развиват отговорни, грижовни и активни. Да запазват и развиват знания, умения, целящи самостоятелна, мислеща и социално отговорна личност. Училището е подкрепяща среда, която подпомага, ангажира и стимулира към постоянно усъвършенстване. Заложените дейности в програмата са интегрирани в плана за действие и утвърждават интеркултурно и подкрепящо образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система. Вариативен подход при организацията

на процеса на обучение, възпитание и социализация. Както и партньорски отношения и адаптация към динамичното развитие на образователния модел.

- Допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане или преждевременно напускане на училище

Съвкупността от дейностите за допълнителна подкрепа, които се реализират с децата и учениците, ще подобри качеството им на образование, ще осигури приобщаването им в системата на предучилищното и училищното образование, както и тяхната бъдеща успешна социализация и реализация.

Проява на гъвкавост и динамичност от страна на педагогическите специалисти в процеса на приобщаване, съобразна с потребностите на децата и учениците, е водещ приоритет за педагогическите специалисти. От учителите са разработени модели, програми и гъвкави форми на обучение за стимулиране овладяването на ключови компетентности и формиране на личностни качества чрез прилагане на „компетентностния подход“.

Партньорски отношения - Активни връзки и взаимодействие с родителите, сътрудничество за подобряване на работата с ученици с емоционални и интелектуални затруднения и специални образователни потребности

Процеса на обединяване на хората от различните раси и класи, в най – широкия смисъл на тези понятия, като форма за преодоляване на дискриминацията, това е десегрегацията. Равноправната интеграция в българското общество на ромските деца и техните родители от обособените ромски квартали е възможна с преодоляването на сегашното състояние на образователната сегрегация на ромските деца в училище, в т.ч. като следствие и на включването на родителската общност в единен трудов процес.

Насърчаване на приобщаването и многообразието, както и отчитане на специфичните потребности на всеки ученик, определяне на потенциала и проследяване резултата от предоставената подкрепа.

Училищната политика по приобщаващо образование цели:

- Разгръщането на потенциала на всяко дете/ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация. Създаване на условия за личностна изява, инициатива и творчество на учениците.

- Стимулиране участието на деца с изяви дарби във форуми, фестивали, конкурси от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците.
- Включване в годишния план за дейността на училището на традиционен празничен календар с изяви на ученици от различните етнически групи.
- По-високо качество и по-добър достъп до образование.
- Провеждане на информационни кампании сред родителите за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция на децата от етническите малцинства.
- Привличане на завършили средно или висше образование младежи от уязвими етнически общности като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от училище.
- Подкрепа на ученици от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието в гимназиален етап.
- Участие в национални конференции за разпространение на добри практики.
- Квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
- Ранна превенция на обучителни затруднения.

УЧИЛИЩНИТЕ ПОЛИТИКИ СА ПОДЧИНЕНИ НА ЗПУО И ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. принципите на приобщаващото образование;
2. условията и реда за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците;
3. условията и реда за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците въз основа на оценката на индивидуалните им потребности и изготвянето на план за подкрепа на ученика от екип за подкрепа на личностното развитие в училището;
4. изграждане на позитивен психологически климат в училището;
5. структурата, условията и реда за утвърждаване на индивидуалните учебни планове и на индивидуалните учебни програми на ученици със специални образователни потребности и на ученици с изяви дарби, в риск и с хронични заболявания;
6. условията и реда за постъпване, организацията и осъществяването на обучението и подкрепата за личностно развитие на учениците със специални образователни потребности.

Училищните политики са подчинени на ЗПУО и държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

8. ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

Въвеждането на механизъм за противодействие на тормоза се налага от разбирането, че реален напредък в справянето с насилието може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции. Подобна политика е необходимо да включва мерки и дейности за превенция и намеса, както и разписани механизми и отговорности за действие в ситуации на насилие. Механизма включва няколко дейности:

ИНФОРМАТИВНА - Запознава всички в институциите в системата на предучилищното и училищното образование с понятията „насилие” и „тормоз”, разяснява разликата между тях, видовете поведение, които те включват, както и белезите, по които да бъдат разпознати. Какво е насилие?

„Насилие“ над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда. Насилието може да бъде от възрастен към дете, между деца и от дете към възрастен.

„Физическо насилие“ е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето.

„Психическо насилие“ са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплахата, дискриминацията, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

„Сексуално насилие“ е използването на дете за сексуално задоволяване. Сексуално насилие и злоупотреба над дете според определението на Световна здравна организация е „участието на дете в сексуални действия, които той или тя не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подготвено от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие, или които са в нарушение на законите или социалните табу на обществото“.

„Пренебрегване“ е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Тормоза е специфичен вид насилие сред децата и е сред най-неуловимите форми на агресивно поведение и насилие. Той е повтарящи се във времето негативни действия от страна на един или повече ученици, когато някой умишлено причинява или опитва да причини травма или дискомфорт на друго дете чрез физически контакт, чрез думи или по друг начин. Но не всеки акт на насилие е тормоз. Случаите на тормоз се извършват в групова среда, в присъствието на други връстници и в отсъствието на възрастни.

Физически тормоз - например, блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение. Психически тормоз, например, подмятане, подиграване, закачане, обиди, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на личните вещи, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене; словесни изрази, които имат за цел да унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Когато е в група – под формата на изолиране, игнориране, изключване от групови дейности, избягване, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз.

Сексуален тормоз – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смуцаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унижителна или обидна обстановка. Включва измислянето на сексуализирани прякори или имена, коментари за външността на някой и подигравки със сексуално значение, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие.

„Кибер тормоз“ са насилие и тормоз, които се осъществяват в дигитална среда чрез дигитални устройства. Включват създаване и разпространение на обидни, заплашителни и подигравателни визуални материали, снимки и текстови съобщения, които уронват достойнството на детето или го унижават: снимането на дете с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис без негово съгласие, кражба на самоличност/профили, обиди, разпространение на слухове в социалните мрежи и др.

Тормозът между деца спада към насилието над дете и се третира с мерките на Закона за закрила на детето. Според чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, на когото стане известно за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.

Училищната политика се реализира на равнище училище и на равнище клас, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция), целящи ограничаване на предпоставките и рисковите фактори допринасящи за насилие.

Разработване на система от мерки за реализиране на сигурна образователна среда:

- Създаване на координационен съвет - изготвя план за противодействие на училищния тормоз и създаване на единни училищни правила
- Оценка на нагласите и ситуациите в училищната среда, която се извършва в началото и в края на учебната година, посредством специални въпросници, дискусии с участие на цялата училищна общност, фокус групи с деца, учители и родители и други
- Изготвяне на план за превенция и интервенция - реализира се от координационния съвет, утвърждава се от директора с продължителност от една учебна година, и се актуализира в началото на всяка учебна година. Планът включва описание на всички дейности по превенция и интервенция на ниво институция и ниво клас.

Дейности по превенция на равнище институция:

- Създаване/актуализиране на етичен кодекс на училищната общност, съгласно ЗПУО
- Създаване на единни училищни правила, част от Правилника за дейността на институцията и внасяне на промени в институцията при необходимост.
- Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз

Дейностите за превенция на ниво клас/група:

- Създават правила за поведение на класа
- Обучителни дейности и работа с класа - групово работа, дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, като се използват възможностите на учебната програма, вкл. теми от глобалното, гражданското, екологичното, здравното, интеркултурното образование, часа на класа, различни извънкласни и извънучилищни дейности
- Използване на подход, ориентиран към децата, на подхода за работа с връстници, осигуряване на условия за участие на децата и учениците, които да станат естествените помощници при реализирането на дейностите по превенция (ползване на организацията на ученическите съвети, различни инициативи, идващи от децата и др.)

- Провеждане на тематични родителски срещи.

Дейности по интервенция на ниво институция:

- Водене на дневник със случаи и процедури за управление на информацията - документират се единствено ситуацияите, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация, при които е необходима и намесата на координационния съвет. В Дневника със случаи се описва следната информация: дата, група/клас, участници, вид насилие и ниво, какво е предприето като действие, подпис на служителя. Координационният съвет дава становище и насочва ученика към допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете в риск. Дневникът се съхранява при психолога или педагогическия съветник, а при липса на такъв специалист – при друг член на координационния съвет, определен от директора на училището.
- Инициране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби - При случаи от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво, незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ (Отдел „Закрила на детето“ – ОЗД) и/или полицията.

Дейности по интервенция на ниво група/клас:

- Обсъждане между децата/учениците и учителя на групата/класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения.
- Съвместни действия между класен ръководител или учител и психолог/педагогически съветник и включване на външни специалисти
- Използване на посредник при разрешаване на конфликта
- Провеждане на тематична родителска среща

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждащите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон.

9. ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСК ОТ РАМНО ОТПАДАНЕ ОТ СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование.

Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напусналите училище и техните семейства и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната.

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

- Социално – икономически причини: ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс;
- Образователни причини: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др. ;
- Етнокултурни причини: по – ниска ценност на образованието, по ранното встъпване в брак и др. ;
- Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от натрупания училищен опит и др.
- Институционални причини: като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.;
- Причини свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини и училищата за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование.

В Средно училище „Трайко Симеонов“, град Шумен деца застрашени от отпадане са основно тези, които имат голям брой отсъствия по неуважителни причини и тези, които често мигрират в чужбина, заедно със семействата си. Устойчивите училищни политики по превенция на риска от отпадане дават отражение и в намаляване броя на отпадналите ученици и/или реинтегрирането на вече отпаднали ученици.

Провежда се последователна политика на образователната институция, подчинена на принципите за:

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- публичност и прозрачност на цялостната политика – медии, ютуб канал, страници на училището в социални медии и добрите практики;
- обратна връзка с институции, родители, психолози, класни ръководители, учители и ученици;
- идентифициране на рисковите фактори – доклади, анализи на училищните психолози и класните ръководители.
- Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.

- Подобрени резултати от НВО и ДЗИ и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.

Политиките и мерките, които Средно училище “Трайко Симеонов”, град Шумен предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие, както и приоритетното внедряване и развитие на интерактивни образователни технологии.

Институционални политики и мерки, произтичащи от семейни и социални причини:

- Ниска самооценка на ученика, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.
- Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане, чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.
- Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на роднини, които не покриват авторитета и влиянието на родителите и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата, техните нужди и разбирания.
- Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родител/настойниците на учениците, консултации с педагогическия съветник и училищните психолози, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца - Детска педагогическа стая.
- Недостатъчна образованост на родителите и занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.
- Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училище, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, училищния психолог, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност. Ангажиране на учениците в проекти и извънкласни дейности.
- Лоша семейна среда.
- Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето” и НПО.
- Социално слаби семейства.

- Мерки: Оказване на социална помощ чрез получаване на стипендии. За учениците от 1 до 7 клас има осигурени безплатни учебници, а за тези от 1 до 4 клас има и безплатна закуска или плодове. За учениците от 1 клас, обучаващи се в целодневна организация на учебния ден училището осигурява безплатен обяд.
- Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.
- Мерки: Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на тийнейджърите за сексуалното им развитие.
- Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците:
- Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи.
- Обобщаване на информацията за отсъствията на учениците от класните ръководители. При натрупване на неизвинени отсъствия на ученик - информиране на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията.
- Координиране на действията на класните ръководители с тези на училищните медиатори, училищния психолог и училищното ръководство.
- Запознаване на учениците с правилника на училището от класните ръководители още в първия учебен час.
- Разглеждане в ЧК на теми свързани с превенция на насилието; с неправомерните действия, характерни за малолетните и непълнолетните ученици; опасностите в интернет пространството, както и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище; теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.
- Системно подпомагане на ученическия колектив за създаване на екип - провеждане на тренинги за създаване на екип, доверие, подобряване на модела на общуване и изграждане на толеранс.
- Утвърждаване на позитивно отношение – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
- Развитие на училищната общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.
- Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.
- Екипна работа между учителите, медиаторите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.
- Утвърждаване на интерактивните технологии в преподаването, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.
- Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график , както и допълнителна работа с тези ученици през ваканциите.

- Занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравно образование, както и придобиване на умения за лидерство.
- Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: проекти, училищни турнири, спортни състезания, едnodневни екскурзии, зелени училища, образователен театър, посещение на изложби и концерти и др.
- Поощряване с морални и материални награди.
- Консултиране на застрашените от отпадане ученици с училищния психолог или с училищния медиатор.
- Библиотечно информационно обслужване – в училището се осигурява чрез училищната библиотека, която гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.
- Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие. Екипът включва – училищните психолози, учителите по съответните предмети както и класните ръководители.
- Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство.
- Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел за закрила на детето, Детска педагогическа стая, и др.
- Отчет на дейностите и мерките.
- Използване на електронен дневник и възможност за връзка училище-родител в реално време. Незабавно достигаща информация до родителя за оценки, отсъствия, поведение и др.

10. ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОДИТЕЛСКАТА ОБЩНОСТ В ПРОЦЕСА НА ОБРАЗОВАНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И СОЦИАЛИЗАЦИЯ

Сътрудничеството и взаимодействието с родителите е съществена част от дейността на педагогическите специалисти, свързана с провеждането на училищна политика за постигане на добри резултати в обхвата и включване на учениците в образователния процес, създаването на благоприятна образователна среда и оказване на ефективна обща подкрепа на всяко дете и ученик.

В основата на това сътрудничество стоят доверието, уважение, загрижеността, искреността, вниманието и подкрепата.

Важна част от комуникативната компетентност на учителя са уменията му да:

- Приобщава родителите за постигане на образователните цели с оглед увеличаване на възможностите за положително въздействие върху учениците и за утвърждаване на авторитета на институцията;
- Привлича родителите в организирането и реализирането на дейности и проекти на институцията;
- Подкрепя и поощрява усилията на родителите на деца и ученици със специални образователни потребности, с обучителни трудности или в неравностойно положение за справяне с различни социални проблеми- изолация, бедност и др.
- Организира и провежда родителски срещи, да предоставя на родителите навременна, вярна и конструктивна информация за резултатите на учениците по отношение на успеваемост и напредък, области на подобрене, отсъствия, участия в дейности, като зачита достойнството на всеки ученик.

Безспорна е ролята на родителите като фактор за социализация - процесът на цялостно формиране и развитие на детската личност, на нейните качества, мироглед и ценности.

Родителите въздействат през целия човешки живот, но най - силно и непрекъснато през детската и юношеска възраст, когато се извършва началната и най - интензивна социализация на личността.

Пълноценното изпълнение на тази важна родителска функция зависи от откритото общуване, от една страна, с детето, от друга – с педагогическите специалисти и преди всичко с класния ръководител.

Ефективното партньорство с родителите в дейностите по превенция на отпадането, преодоляването на обучителните трудности и на проблемното поведение, е подчинено на принципите за доброволност при участие в дейности от училищния живот, синхронизиране, постоянство и единство в изискванията към учениците по отношение на:

- Напредъка на децата им в образователния процес;
- Редовно присъствие в училище;
- Спазването на правилата в училището и в класа;
- Изграждане у децата им на навици за самоподготовка, като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
- Разгръщане на интелектуалния и духовния потенциал на ученика и изграждането на социални и емоционални компетентности.

При упражняване на своите права и задължения, родителите се консултират, насочват, информират, подкрепят от педагогическите специалисти в училището, които организират и използват начини и средства, подходящи за ситуацията и подчинени на принципите за равнопоставеност, хуманизъм и толерантност и недопускане на дискриминация.

Като участници в образователния процес, родителите имат права, които са законово регламентирани и от спазването им зависи успехът на сътрудничеството и взаимодействието между семейството и училището.

<i>Права на родителите/законово определени/:</i>	<i>Отговорности на педагогическите специалисти:</i>
Периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училище и за приобщаването им към общността	Провеждат консултации, родителски срещи; Запознават родителите със стратегически и оперативни документи на образователната институция; насочват и при необходимост подпомагат родителите при използването на електронен дневник
Да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго, удобно и за двете страни време	Провеждат родителски срещи; определят удобно време за срещата, използват електронна поща, бележник за кореспонденция
Да присъстват и при желание от тяхна страна, следва да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат правата и интересите на ученика	Осигуряват информация на родителите по разглежданите въпроси, провеждане на консултации или срещи
Най - малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училище по въпроси, свързани с	Осигуряват информация, насочват към друга институция или педагогически специалист.

<p>образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им</p>	<p>Провеждане на родителска среща, тренинг или обучение. Информират родителите за кариерното ориентиране, Насрочват среща с кариерни консултанти към ЦПЛР. Родителска среща с участие на кариерен консултант. Предоставяне на бюлетин, листовка, брошура, интернет адреси и др.</p>
<p>Може да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на образователната институция</p>	<p>Запознават родителите с функциите и състава на обществения съвет; Подпомагат Директора при свикването на Общо събрание на родителите. За целта провеждат/ събрание, провеждат разговори, отправят покани</p>
<p>Да изразяват мнение и правят предложение за развитие на училището</p>	<p>Изслушват родителя, подпомагат и насочват към съответното служебно лице, при внасяне на предложението</p>

При изпълнение на законово определените задължения на родителите педагогическите специалисти ги подпомагат:

<p>Избор на училище в случаите на преместване в друго населено място или училище</p>	<p>Провеждат дейности, свързани със запознаване на ученика с училището: -Срещи в ДГ -Лятна академия -Писма -Поздравителни адреси -Подаръци</p>
--	--

<p>Редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазване на училищните правила</p>	<p>Провеждат индивидуални консултации, родителски срещи, предоставят информация</p>
<p>Да спазват правилника за дейността на образователната институция и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика</p>	<p>Запознават родителите с: - Правилника за дейността на училището, - провеждат консултации във връзка с прилагането на нормативната уредба - информира по най- подходящ индивидуален за всеки родител начин</p>
<p>Да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка, като част от изграждането на умения за учене през целия живот</p>	<p>Оказва подкрепа на родителите чрез: Посочване на литература; Провеждане на обучения/лектория, тренинг, тематични родителски срещи/ Индивидуални консултации с родители и насочването им към начините на проверка на самоподготовката, анкетно проучване на участието на родителите в процеса на изграждане на навици за самоподготовка</p>
<p>Да участват в родителските срещи</p>	<p>Отправят покани. Организационно и съдържателно осигуряват родителските срещи</p>
<p>Да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време</p>	<p>Координират, при необходимост, времето за провеждане на срещата</p>

В практическата си работа педагогическите специалисти прилагат разнообразни форми, модели и средства на ефективно партньорство с родителите, свързани с включване в дейностите по превенция на отпадането, преодоляване на обучителните трудности и на проблемното поведение, като подборът им следва да е съобразен с конкретната ситуация, предметът и формата на дейността, с възрастта и индивидуалните потребности на ученика, като се спазва принципа за доброволност; позитивно отношение; възможност да споделят впечатления и изразяват мнения, да предлагат решения или идеи; предлагане на готови решения; като се работи оперативно и придържайки се към проблема/темата.

Дейността да се провежда в рамките на предварително определено удобно за всички страни време и се проявява тактичност и дискретност в разговорите с родителите.

Внимание, уважение и заинтересованост с родителската общност в различни форми на взаимодействие.

Индивидуални консултации, когато е налице конкретна ситуация или поведение като забелязано безпокойство у ученика; нежелание да общува със съученици; допуснати отсъствия по неуважителни причини; здравословни проблеми; продължително неизпълнение на поставени задачи.

Среща на родител с педагогически специалист в часа за консултиране на родители и ученици: насоки за работа на родителя за подпомагане на ученик с обучителни затруднения; съвети и препоръки към родителя за упражняване на контрол над самоподготовката на ученика; обсъждане на проблемно поведение на ученика и предприемане на мерки за преодоляването му или налагане на санкция на ученика; работа с психолог; Срещи на педагогическите специалисти с родителската общност се провеждат регулярно за времето на учебната година по предварително изготвен график.

Обучения за родители:

Училище за родители; съвместни тренинги и курсове за родители. Провеждан на съвместни дейности на педагогическите специалисти, непедагогическия персонал, учениците и техните родители: отбелязване на празници; участие в спортни състезания; участие в инициативи, свързани с училището; уъркшопи; организиране на ателиета и други разнообразни и иновативни форми на въздействие.

11. РАННО ДЕТСКО РАЗВИТИЕ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРЕДУЧИЛИЩНО ВЪЗПИТАНИЕ

Процесът на образование, възпитание и социализация в задължително предучилищно образование се осъществява съгласно държавния образователен стандарт за предучилищното образование. Програмната система на СУ „Трайко Симеонов“, град Шумен е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел. Тя е концепция за реализиране на Държавния образователен стандарт за предучилищното образование и определя принципите, подходите, методите и организационните форми на педагогическото взаимодействие в училище.

В подготвителната група към училище се приемат деца, навършили 5 и 6 години в годината на записване. Полудневната организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 6 последователни астрономически часа на ден преди обяд през учебната година. В полудневна организация в учебното време се редуват основна и допълнителна форма, а в неучебно време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и условия и време за игра и почивка; условия и време за закуска; дейности по избор на детето. Съобразно очакваните резултати по образователните направления по време на учебната година децата участват в организирани прояви, изяви и мероприятия и организирано да посещават природни обекти, обществени, културни и научни институции.

Процесът на образование, възпитание и социализация в задължително предучилищно образование цели пълно обхващане на деца от малцинствени групи и създаване на условия за ранно детско развитие и подготовка на детето за училище – социална, познавателна, специална.

Прилагат се образователни модели, съобразно европейските ключови компетенции за подобряване на образователните постижения на децата.

Овладяване на български книжовен език е основа за опознаване на света, за общуване, за разширяване на познанието и систематизиране на детския опит в междукултурна среда.

ФИЛОСОФИЯ

- Щастливо детство;
- Цялостно развитие на детето;
- Играта – ключова дейност;

- Утвърждаване на националната идентичност.

ПРИОРИТЕТИ

- Равен достъп до качествено образование на всички деца;
- Качество на образователната услуга и продукт;
- Измеримост/стандартизация;
- Интегриране – естествени интегративни връзки между образователните направления, интегриране на ресурси, възможност за интегриране на човешкия ресурс – работа в екип;
- Интерактивни педагогически технологии за игрово-образователно пространство като основа за бъдещото продължаващо обучение и индивидуален прогрес – универсалност на играта в процеса на педагогическото взаимодействие;
- Екологосъобразна социализация;
- Емоционално балансирано пространство на взаимодействие в реална и виртуална среда между дете –учител – родител – общност;
- Личностно ориентиран процес – детето активен субект – съхранявайки идентичността и уникалността на детската личност при максимално разгръщане потенциала ѝ и готовност за началната училищна степен, възпитавайки я в емпатия в мултикултурна среда в глобализацията се свят, учителят – ментор;
- Развиваща – удовлетворяваща потребностите и очакваните резултати на потребителите на образователната услуга – деца, учители, родители, общност;
- Креативност – възможност за избор или изграждане на образователни технологии от педагога, вземане на информирани професионални решения от педагога;
- Среда, предпоставяща критическо мислене и креативност на детската личност;
- Правата на детето;
- Модели за работа с родителска общност;
- Дигитална компетентност – ИКТ в педагогическото взаимодействие, проекти, презентирани.

ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Подходи за реализиране на програмната система, по-конкретно: съдържанието на формите на педагогическо взаимодействие; тематичното разпределение по образователните направления; проследяването на индивидуалните резултати на децата са следните:

Личностен и индивидуален подход към всяко дете;

- Ситуационен и интегративен;
- Игрови;
- Използване на Е-обучение и технологии;
- Конструктивен.

Форми на педагогическо взаимодействие са:

- основна
- допълнителна

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детския учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастовите особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето. Основна форма на педагогическо взаимодействие е *Педагогическата ситуация*. Използва се при реализиране на образователните направления:

Български език
Околен свят;
Математика;
Изобразително изкуство;
Конструиране и технологии;
Музика;
Физическа култура.

Разпределението на педагогическите ситуации се осъществява в седмично разпределение. Общият седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на седемте компетентности е седемнадесет.

Времетраенето на ситуацията е от 20 до 30 минути.

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата. Видове допълнителни форми: Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;

Дейности организирани от детския учител – различни видове игри, състезания, конкурси, развлечения, тържества, наблюдения на обекти от околната среда. Провеждат се извън времето на педагогическите ситуации.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ. БРОЙ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Образователно направление	Брой /трета възрастова група/	Брой /четвърта възрастова група/
Български език и литература	3(2+1)	3
Околен свят	2	2
Математика	3(2+1)	3
Изобразително изкуство	2	2
Конструиране и технологии	2	2
Физическа култура	3	3
Музика	2	2
Общо:	17(15+2)	17

ДНЕВЕН РЕЖИМ

Часови интервали	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
08.00 – 08.30	Прием на децата, раздвижване, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител.
08.30 – 09.00,	Закуска, разговори, игри, ритуали, поздравя
09.00 – 09.30	Педагогически ситуации

09.30 – 09.50	Допълнителни форми на педагогическо въздействие (Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, творчески игри, игри с правила, изпращане на децата)
09.50 – 10.20	Педагогически ситуации
10.20 – 10.40	Междинна закуска, игри, занимания по избор
10.40 – 11.10	Педагогически ситуации
11.10 – 11.30	Допълнителни форми на педагогическо въздействие (Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, творчески игри, игри с правила, изпращане на децата)
11.30 – 12.00	Педагогически ситуации
12.00 – 14.00	Допълнителни форми на педагогическо въздействие (Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител, творчески игри, игри с правила, изпращане на децата)

СЕДМИЧНО РАЗПИСАНИЕ

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
1. Български език и литература	1. Математика	1.Околен свят	1. Математика	1. Изобразително изкуство
2. Музика	2. Физическа култура	2. Български език и литература	2. Физическа култура	2. Български език и литература
3.Математика	3. Изобразително изкуство	3.Конструирание и технологии	3. Конструирание и технологии	3. Физическа култура
4. Околен свят	4. Български език и литература – допълнителен модул	4. Музика		

Български език- допълнителен модул – е допълнително обучение по Български език и литература за децата в ППГ на основание чл. 14, ал. 1, т. 1, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 от Наредбата за приобщаващото образование.

Тематичното разпределение осигурява ритмичното и балансирано разпределение на съдържанието по образователните направления и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата. Тематичното разпределение отчита интересите на децата и спецификата на образователната среда.

- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА“, ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „МАТЕМАТИКА“, ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „ОКОЛЕН СВЯТ“, ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „МУЗИКА“, ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО“, ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „КОНСТРУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ“, ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА“, ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „МАТЕМАТИКА“, ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „ОКОЛЕН СВЯТ“, ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „МУЗИКА“, ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО“, ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
- ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕ „КОНСТРУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ“, ЧЕТВЪРТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

МЕХАНИЗЪМ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Сътрудничество и взаимодействие с родителите. Сътрудничество със семейство.

Родителите са първите и най-влиятелни педагози за малките деца и най-влиятелните хора в живота им. Те имат най-пряка отговорност и участие при подготовката за училище.

Родителите са участници и партньори в системата на предучилищното образование, заедно с децата, учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Цели за съвместно сътрудничество между педагози от детската градина и родители:

- Повишаване на доверието в образователната система.
- Активно участие на родителите за успешна адаптация и социализация на детето, както и в образованието на техните деца за подкрепа на личностното развитие на децата.
- Създаване на условия за ранно детско развитие и подготовката на децата за училище.
- Разбиране, подкрепа и споделена отговорност между детската градина и семейството, формиране на положително отношение към училището и мотивация за учене.
- Съвместна работа за разбиране на ученето като ценност.
- Разпределяне на правата, задълженията и отговорностите между детската градина и семейството за постигане на стратегическите цели и приоритетите на политиката за учене през целия живот.
- Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез различни форми, обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

Индивидуални форми на сътрудничество: индивидуален разговор /среща/ между учител и родител; индивидуална консултация; съобщения /устни; писмени/.

Групови форми на сътрудничество: родителска среща; тренинг;

Други форми на сътрудничество: участие на родителя в образователния процес; информационни табла за родителя;

Сътрудничество и взаимодействие се осъществява и в случай, когато конкретна ситуация или поведение на детето го прави необходимо / чл. 208, ал. 1 от ЗПУО/. Родителите дължат почит и уважение на педагогическите специалисти, които от своя страна зачитат правата и достойнството на самите родители като участници и партньори в системата на предучилищното образование / чл. 219, ал. 2 и 3 от ЗПУО/.

Родителите участват в Обществения съвет на детската градина или училището по реда посочен в Глава четиринадесета, чл. 265 и чл. 266 на ЗПУО. Родителите имат права и задължения, посочени в Гл. десета, чл. 209 и чл. 210 на ЗПУО. Отговорно участие на семейството в стимулиране постиженията на децата и позитивното семейно възпитание. Позитивното семейно възпитание е свързано с грижи за благополучието на децата и общуване, които им дават възможност да постигат най-добри резултати в отношенията в семейството, в детската градина и училището, с приятелите в обществото. Позитивно възпитание предполага родителите да развиват способностите на детето чрез признание, ориентиране в света и определяне на рамки, в които то се чувства сигурно и може да се развива в пълна степен.

Реализирането на „педагогическо образование на родителите“ провокира инициативност в сътрудничеството между педагогическия екип и семейството. Педагогическото образование предполага запознаване на родителите с ефективни методи и средства за възпитателно влияние чрез провокиране и оптимизация на техните житейско-възпитателни ориентири. То подпомага усвояването на позитивни модели на родителско поведение; осмисляне и осъзнаване конкретните възпитателни ситуации и начините за разрешаването им; изграждане достойнство, комфорт и увереност в себе си като възпитатели. Педагогическото образование на родителите е свързано както с традиционни форми за сътрудничество със семейството /поддържане на постоянна връзка, родителски срещи/, така и с неформални интерактивни стратегии и технологии /социално-педагогически тренинг за оптимизация на житейско-педагогическата култура на семейството/.

Реализацията на педагогическото образование е свързано с образователни материали за родителите по проблематиката на семейното възпитание. В случаите на обща и допълнителна подкрепа на личностното развитие на децата екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите – чл. 176, ал. 3 от ЗПУО. Работата в сътрудничество и партньорство между педагози и родители е основата, върху която се създават конкретните практики и опит за печелене на широка обществена подкрепа на детската градина като институция.

ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПОСТИЖЕНИЯТА НА ДЕЦАТА – СЪЩНОСТ, МЕТОДИ И ФОРМИ.

В съответствие с актуалните изисквания към образованието на децата особена значимост придобива дейността на учителя, насочена към диагностика на резултатите от образователния процес. Като се има предвид, че предучилищния период е най – пластичната възраст, важно е да се отчитат динамичните изменения, които стават във възрастовото и индивидуалното развитие на детето – да се проследяват постиженията на всяко дете. Своеобразието на тази дейност на учителя се изразява преди всичко в това, че тя е вградена в текущото педагогическо общуване. Това на практика се осъществява чрез включване в конкретни ситуации на задачи за проследяване на резултатите от образователните направления.

Методи и форми за проследяване на постиженията на децата

Текущи:

Интерактивни методи: Ситуационни (кауза, игра и др.). Дискусионни (анкета, беседа, дискусия, обсъждане, обяснение и др.)

Предметно – оперативни методи: Обследване; Конструирание; Предметни игри; Предметно моделиране; Дидактични упражнения; Разглеждане; Описание

Практико – изпробващи методи: Експериментирание; Дидактични игри; Конструирание; Етюди Словесни игри; Предметно-схематично и графично моделиране

Игрово – преобразуващи методи:

- Всички видове игри – конструктивни, театрализирани, сюжетно-ролеви, дидактични, музикални и подвижни.

Информационно – познавателни методи

- Наблюдение
- Демонстрация
- Разказ
- Беседа
- Драматизация
- Оценяване
- Словесни игри
- Аудио-визуално възприемане
- Обсъждане
- Казус

Периодични: в началото и в края на учебното време:

- Тестове
- Диагностика – входяща, междинна и в края на учебното време

ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Подкрепата за личностно развитие на децата се организира и осигурява в съответствие с утвърдените областни и общински стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всяко дете от подготвителната група И включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- грижа за здравето;
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- логопедична работа.

Общата подкрепа за личностно развитие в подготвителна група, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения и включва:

- Обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
- Прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие;
- Индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения.
- Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от психолог, ресурсен учител/логопед. Сроковете и отговорниците са включени в График на съответните специалисти.
- Усвояването на български език за деца, които слабо владеят или не владеят български език (допълнително обучение по български език) по проекта се осъществява чрез осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в рамките на допълнителни модули по образователно направление в частта по български език, осъществявани в педагогически ситуации през учебното време. Сроковете и отговорниците са включени в График на обучения в допълнителен модул по български език – по две педагогически ситуации на седмица.
- Психологическата и социалната подкрепа на деца от подготвителната група се подпомага чрез назначаване на образователен медиатор и е насочена към формиране на мотивация за активно приобщаване на децата в системата на предучилищното образование.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение		Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	
1	2	3	4	5	6		7
Приоритетна област 1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване							
<p>Оперативна цел 1.1.</p> <p>Планиране, организация и контрол на дейността на училището</p> <p>Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, възпитание и социализация;</p> <p>Изготвяне и актуализация на основните училищни документи в съответствие със ЗПУО и ДОС: училищни учебни планове, правилници, планове, програмна система за задължително предучилищно образование;</p> <p>Изграждане на постоянни училищни комисии за планиране и организация на основните направления в дейността на училището;</p> <p>Кадрова осигуреност на общообразователната и професионалната подготовка: поддържане и обновяване на банка със заместващи учители по НП „Без свободен час“; актуализиране на училищната програма за часовете, които не се водят от учители-специалисти по време на заместване на отсъстващия учител;</p>		Училищен бюджет, Национални програми	2023 – 2027 ежегодно				директор, педагогически специалисти

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Поддържане на оптимален за пълноценното осъществяване на дейността на училището състав на непедагогическия персонал;</p> <p>Разработване на система от критерии и показатели за оценка на дейността на учителите и служителите в училището, обвързана с резултатите и постиженията. Гъвкаво използване на системата за оценяване на постигнатите резултати от труда на педагогическите специалисти за определяне на ДМС на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал.</p> <p>Осъществяване на училищния и държавен план – прием.</p> <p>Актуализиране на приема – професии;</p> <p>Оптимизиране на училищните учебни планове;</p> <p>Осъществяване на ефективен контрол на директора и ЗДАСД съобразно целите на стратегията и на дейностите в процеса на училищното образование и своевременно предприемане на действия за тяхното подобряване;</p> <p>Изграждане на училищна система за качество:</p> <p>Разработване на общи и специфични училищни стандарти за качество, свързани с управлението на институцията, повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, система за контрол</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
на качеството, подобряване на училищната среда, възпитание на учениците и училищно партньорство. Адаптиране на политики за постигането на образователните цели спрямо ЗПУО и стандартите.								
<p>Оперативна цел 1.2. Осъществяване на привлекателен и мотивиращ процес на обучение, възпитание и социализация</p> <p>Използване на съвременни образователни технологии и форми на педагогическо взаимодействие за мотивиране на учениците и прилагане на усвоените знания в практиката. Промяна на стила и методите на работа и ориентиране на обучението към потребностите на отделната личност. Подкрепа за личностното развитие на учениците, превенция на обучителните затруднения и ранно оценяване на риска – ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище.</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027 перманентно				директор, педагогически специалисти	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Осъществяване на всеки етап от процеса на училищното образование на ефективна обратна връзка за постигнатите резултати, за отношението на учениците към формите и методите на преподаване, за техните нагласи и мотивация.</p> <p>Осъществяване професионална подготовка съобразно възможностите на училището и потребностите на учениците.</p> <p>Издигане равнището на функционалната грамотност (четивна, математическа, по природни науки) за постигане на умения за успяване.</p>								
<p>Оперативна цел 1.3.</p> <p>Осъществяване на обучение по учебни планове за професия съобразно потребностите и интересите на учениците и възможностите на училищната институция.</p> <p>Изготвяне на предложение за държавен план-прием след завършено основно образование за учебната 2023/2024 година за STEM професия от професионално направление " Компютърни науки", код 481. Наименование на професията: " Програмист ", код 481010;</p>		Училищен бюджет	2023 – 2024					директор, педагогически специалисти

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Специалност “Програмно осигуряване”, код 4810101, с придобиване на втора степен на професионална квалификация</p> <p>Основание: Съобразяване със стратегическите планови документи за развитие на област Шумен Активно партньорство с териториалните и браншови структури на работодателски организации Анкетно проучване нагласите на родителската общност и на учениците</p> <p>Научно осигуряване на професионалната подготовка с учебна документация, нови учебници и помагала. Разработване на критерии и показатели за оценяване качеството на професионалната подготовка.</p>								
<p>Оперативна цел 1.4. Повишаване на професионалната компетентност и квалификация на педагогическите специалисти</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти,	2023 – 2027 ежегодно					директор, педагогически специалисти

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Изграждане на професионалния профил на педагогическите специалисти като съвкупност от знания, умения и отношения съгласно Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.</p> <p>Осигуряване на условия и възможности за усъвършенстване и обогатяване на компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно изпълнение на изискванията на изпълняваната работа и за кариерно развитие чрез въвеждаща и продължаваща квалификация в зависимост от потребностите, целите и съдържанието на обученията:</p> <p>Вътрешноинституционална квалификационна дейност – не по-малко от 16 академични часа годишно за всеки педагогически специалист;</p> <p>участие в квалификационни форми на специализирани обслужващи звена, висши училища и научни и обучителни организации, не по-малко от 48 академични часа за период на атестиране за всеки педагогически специалист.</p> <p>Осигуряване на възможности за допълнителна квалификация на педагогическите специалисти, свързана с въвеждането на STEM професия след основно образование</p>		целев средства от МОН						

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Подготовка и провеждане на процедура за атестиране на педагогическите специалисти.</p> <p>Мотивиране на учителите за придобиване на по-висока ПКС, като едно от основанията за по-бързо кариерно развитие.</p>								
<p>Приоритетна област 2.</p> <p>Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците</p>								
<p>Оперативна цел 2.1.</p> <p>Възпитание в дух на родолюбие, патриотизъм и национално самосъзнание</p> <p>Насоченост на обучението към формиране и усвояване на умения за разбиране и отговорно поведение в обществото; подпомагане процеса на личностно развитие и себепознание в контекста на взаимодействие с другите хора.</p> <p>Организиране на инициативи за изграждане на позитивно отношение у децата и учениците към семейство, дом, училище, роден град, родина</p> <p>Целенасочена работа по класове, съобразена с възрастта на учениците и особеностите в тяхното развитие и интереси.</p>		Училищен бюджет, Национални програми, проектна дейност	2023 – 2027 перманентно					директор, педагогически специалисти

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Реализиране на дейности за повишаване информираността на учениците по въпроси като:</p> <p>функциите на институции и управленски структури (<i>съд, полиция, общинска/областна администрация и др.</i>).</p> <p>правата на човека, дискриминацията, равнопоставеността на половете;</p> <p>Участие в организацията и провеждането на училищни дейности и кампании, свързани с исторически събития или обществено значими инициативи.</p> <p>Участие в кампании по актуални теми, свързани с политиките на ЕС.</p>								
<p>Оперативна цел 2.2.</p> <p>Ритуализация на училищния живот</p> <p>Тържествено посрещане и изпращане на училищното знаме</p> <p>Започване на общоучилищните тържества с химна на РБ и химна на Европейския съюз</p> <p>Избор на униформа за представителни изяви</p> <p>Избор на част от униформа за ежедневието</p> <p>Популяризиране мотото и логото на училището</p> <p>Ритуализация на ниво паралелка през Ученическия съвет</p>		Училищен бюджет, Национални програми, проектна дейност	<p>2023 – 2027</p> <p>2024 – 2025</p> <p>2023 – 2024</p>				Училищна общност, Ученически съвет	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
Приоритетна област 3.								
Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности								
Оперативна цел 3.1. Училищни проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта. спортно-туристически календар Активна спортна и туристическа дейност Провеждане на кампании в училище със спортисти Стимулиране на учениците в упражняване на физическа активност и спорт; Подобрена физическа и материална среда.		Училищен бюджет, Национални програми, проектна дейност	2023 – 2027					директор, педагогически специалисти
Приоритетна област 4.								
Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – изграждане и поддържане на училищна организационна култура чрез институционални политики в подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование								
Оперативна цел 4.1. Утвърждаване на ученическото самоуправление Повишаване ролята на съветите на класа и Ученическия парламент при организиране и осъществяване дейността на училището.		Училищен бюджет, изпълнение на проекти,	2023 – 2027 перманентно					директор, медиатори, класни ръководители

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
Участие на представители на ученическата общност при обсъждане на проблеми и вземане на управленски решения, както и при отчитане на резултатите от образователния процес.		целев средства от МОН						
<p>Оперативна цел 4.2.</p> <p>Екологична култура и навици за здравословен начин на живот</p> <p>Целенасочена работа за комплексно здравно образование чрез интерактивни дейности и занимания в часовете на класа, посветени на превенцията на тютюнопушенето, наркоманиите и злоупотребата с алкохол</p> <p>Инициативи на ученическия съвет, имащи за цел формирането на навици за здравословен начин на живот и правилни житейски избори в детска възраст и по време на ранното полово съзряване.</p> <p>Обучения за:</p> <p>безопасност на движението</p> <p>действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари</p> <p>начално военно обучение в X и XI клас</p> <p>поведение при кризи и екстремни ситуации.</p> <p>Съвместни дейности с РИОСВ, НПО и др. за придобиване на екологична култура.</p>		Училищен бюджет, Изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027 перманентно				директор, педагогически специалисти	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Оперативна цел 4.3. Подкрепа за личностното развитие на учениците Сформиране на екипи за подкрепа за личностното развитие на учениците, за които са идентифицирани: обучителните затруднения и риск от отпадане от училище. Ранно оценяване на риска и ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище; Ученици със СОП: осигуряване на архитектурен, информационен и комуникационен достъп в училището; Ученици с изявени дарби: осигуряване на условия за развитие и изява на таланта. Изготвяне на политика с цел превенция на отпадането и/или преждевременното напускане на училище, която да съдържа: мерки за превенция и ограничаване на отпадането; действия за интервенция при отпадане и/или преждевременното напускане на училище.</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027 перманентно				директор, училищен психолог, ресурсен учител, класни ръководители	
Приоритетна област 5.								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст								
Оперативна цел 5.1. Създаване и дейност на екипи за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст дългосрочна съвместна работа на училищния екип с институциите за обхващане и включване в образователната система на деца и ученици		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027 перманентно					директор, училищен психолог, ресурсен учител, медиатори, класни ръководители
Оперативна цел 5.2. Взаимодействие на институциите по прилагането на комплекс от мерки за обхващане и включване в образователната система и предотвратяване на ранно отпадане на децата в риск актуализиране статуса на учениците в ИСРМ междуинституционално съгласуване на мерките координация при налагане на санкции спрямо родители/настойници, полагащи грижи за детето. Проследяване и анализиране ефективността на приложените мерки		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН,	2023 – 2027 Перманентно 2023 – 2027 перманентно					директор, училищен психолог, ресурсен учител, медиатори, класни ръководители директор, училищен психолог, ресурсен учител, медиатори,
Оперативна цел 5.3.								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Създаване на условия за подкрепа на индивидуалността на всяко дете/ученик чрез премахване на пречките пред ученето и създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота.</p> <p>Осигуряване подкрепа за личностно развитие на децата и учениците за успешно включване в образователната система.</p> <p>Подобряване условията за превенция на отпадането от училище и за мотивация за учене през заниманията по интереси.</p> <p>Отпускане на семейни и други помощи спрямо индивидуалните потребности на деца и ученици</p>		неправителствени организации						класни ръководители
<p>Приоритетна област 6.</p> <p>Предоставяне на равни възможности за обучение, възпитание и социализация</p>								
<p>Оперативна цел 6.1.</p> <p>Осигуряване на позитивна образователна среда</p> <p>Изграждане на образователна среда за разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти	2023 – 2027 перманентно					директор, педагогически специалисти, ресурсни учители

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
Атрактивно преподаване, осигуряване на дигитални инструменти и ресурси за проектно базирано обучение Равнопоставеност и недопускане на дискриминация								
<p>Оперативна цел 6.2.</p> <p>Достъп на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа</p> <p>Привличане и задържане на максимален брой деца и ученици по местоживееене за удовлетворяване един от критериите за качество и достъпност на образованието – „Близост до дома“</p> <p>Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.</p> <p>Таргетирано включване на учениците в инициативи</p> <p>Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към предоставяне на равни възможности и приобщаване</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027 перманентно			директор, педагогически специалисти, ресурсни учители		

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
Планиране и осъществяване на контрол, върху спазването на дейностите и приобщаване								
Приоритетна област 7.								
Приобщаване на деца и ученици								
Оперативна цел 7.1.								
Разгръщането на потенциала на всяко дете/ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация		Училищен бюджет,	2023 – 2027					директор, педагогически специалисти,
Стимулиране участието на деца с изяви дарби във форуми, фестивали, конкурси от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците		изпълнение на проекти; цели						
Включване в годишния план за дейността на училището на традиционен празничен календар с изяви на ученици от различните етнически групи								
Оперативна цел 7.2.								
По-високо качество и по-добър достъп до образование		Училищен бюджет,	2023 – 2027					директор, педагогически специалисти,
Провеждане на информационни кампании сред родителите за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция на децата от етническите малцинства		изпълнение на проекти; цели средства						ресурсни учители, медиатори

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Привличане на завършили средно или висше образование младежи от уязвими етнически общности като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от училище</p> <p>Подкрепа на ученици от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието в гимназиален етап</p> <p>Участие в национални конференции за разпространение на добри практики</p> <p>Квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда</p>								
<p>Оперативна цел 7.3.</p> <p>Ранна превенция на обучителни затруднения</p> <p>Осигуряване на допълнително обучение по български език за деца и ученици, за които българският език не е майчин.</p> <p>Допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане или преждевременно напускане на училище</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти; целеви средства	2023 – 2027 ежегодно					педагогически специалисти
<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1 - Изграждане на позитивен организационен климат и подходяща психологическа среда за обучение и представяне на възможности за развитие и участие на учениците във всички аспекти на общността</p>		Училищен бюджет, изпълнение на	2023 – 2027 ежегодно					педагогически специалисти, медиатори

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение		Отговорници
					Индикатор	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7	
<p>Специфични цели</p> <ul style="list-style-type: none"> Разгръщането на потенциала на всяко дете/ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация. Създаване на условия за личностна изява, инициатива и творчество на учениците. <p>Мерки и дейности за постигане на стратегическите цели</p> <p>Дейност 1 Оценяване на индивидуалните потребности от подкрепа за личностно развитие на деца и ученици и насочване към обща и/или допълнителна подкрепа.</p> <p>Дейност 2 Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите, съгласно чл. 16 и 22 от НПО, с цел превенция на обучителните затруднения у децата и учениците.</p> <p>Дейност 3</p>		проекти; целеви средства					

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения, с цел отчитане на физическо, познавателно, езиково, социално и емоционално развитие</p> <p>Дейност 4 Определяне на необходимостта от допълнително обучение по български език за децата, които не владеят български език.</p> <p>Дейност 5 Идентифициране на нуждата за функционална оценка на потребностите за допълнителна подкрепа.</p> <p>Дейност 6 Определяне на необходимия брой часове за ресурсно подпомагане и/или работа със специалисти – психолог, логопед, според вида на и степента на увреждане на конкретния ученик</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2 - Осигуряване качество на човешките ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички ученици.</p> <p>Специфични цели</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стимулиране участието на деца с изявени дарби във форуми, фестивали, конкурси от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците <p>Мерки и дейности за постигане на стратегическите цели</p> <p>Дейност 1 Прилагане на ефективни методи и подходи в работата с деца/ученици с обучителни затруднения във формата за обща подкрепа за личностно развитие.</p> <p>Дейност 2 Организиране на допълнителни обучения по учебни предмети, консултации по учебни предмети</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти; целеви средства	2023 – 2027 ежегодно					педагогически специалисти, медиатори

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Дейност 3 Организиране на логопедичната работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения</p> <p>Дейност 4 Организиране на възпитателна работа, която съчетава груповите и възпитателни форми на педагогическо общуване</p> <p>Дейност 5 Развиване на умения за учене чрез преживяване, за да могат да формират у децата и учениците умения, като личностно развитие, самопознание, самоосъзнаване и съзнателни избори, лични ценности и качества</p> <p>Дейност 6 Използване на атрактивни методи, подходи и техники в процеса на обучение на децата и учениците, с цел ранно формиране на ефективни социални умения и гъвкавост в междуличностните взаимоотношения</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Дейност 7</p> <p>Осигуряване на допълнителна подкрепа и ресурс за децата и учениците, които не покриват минимума от знания и компетентности за съответния клас, като начин за достойно обучение и участие в тяхната образователна и социална среда, съобразно техните възможности.</p>								
<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3 - Развитие на институциите в системата на предучилищното и училищното образование за ефективно прилагане на целите, принципите, подходите и процедурите, заложи в нормативната уредба на приобщаващото образование</p> <p>Специфични цели</p> <ul style="list-style-type: none"> • Включване в годишния план за дейността на училището на традиционен празничен календар с изяви на ученици от различните етнически групи. • По-високо качество и по-добър достъп до образование. • Ранна превенция на обучителни затруднения <p>Мерки и дейности за постигане на стратегическите цели</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти; целеви средства	2023 – 2027 ежегодно				педагогически специалисти, медиатори	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Дейност 1 Организиране в образователните институции на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП в съответствие с новата нормативна уредба - разяснителни дейности, подготовка, прилагане на нормативната уредба, развитие на практиките</p> <p>Дейност 2 Създаване на екип за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за всяко конкретно дете и ученик, за което ще се извършва оценка на индивидуалните потребности и ще се предоставя допълнителна подкрепа</p> <p>Дейност 3 Взаимодействие между ЕПЛР в училище с регионалния екип за подкрепа за личностно развитие (РЕПЛР) в РЦПППО, във връзка с одобряване или не одобряване необходимостта от предоставяне на допълнителна подкрепа</p> <p>Дейност 4</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми, начините и формите на обучение за учениците със СОП</p> <p>Дейност 5 Използване на разнообразни образователни стратегии, методи и техники за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на учениците със СОП. Прилагане на иновативни дидактически упражнения и игри за работа с ученици със СОП</p> <p>Дейност 6 Прилагане на ефективни педагогически и психологически стратегии, методи и подходи за работа с деца/ученици с езиково-говорни разстройства, хиперактивност и дефицит на внимание, разстройства от аутистичния спектър и емоционално-поведенчески разстройства</p> <p>Дейност 7 Осигуряване на психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания на децата и учениците със СОП</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Дейност 8 Насочване на деца и ученици със специални образователни потребности, които да се обучават в център за специална образователна подкрепа, за които са изчерпани възможностите за обучение в общообразователно училище, в условията на чл. 194 от ЗПУО</p> <p>Дейност 9 Осигуряване на възможности за продължаване на обучението след VII клас, включително и професионална подготовка за учениците със СОП</p> <p>Дейност 10 Съвместни кампании и дейности със социалните услуги в общността</p>								
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4 - Подобряване на материалните условия и достъпността на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности		Училищен бюджет, изпълнение на	2023 – 2027 ежегодно					педагогически специалисти, медиатори

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Специфични цели</p> <ul style="list-style-type: none"> Квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна Подкрепа на ученици от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието в гимназиален етап. <p>Мерки и дейности за постигане на стратегическите цели</p> <p>Дейност 1 Съвместни дейности с други компетентни институции за превенция и адекватни реакции при прояви на насилие, агресия и тормоз от и спрямо децата/учениците</p> <p>Дейност 2 Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата</p> <p>Дейност 3</p>		проекти; целеви средства						

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове</p> <p>Дейност 4 Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на институционалната общност, включително за запознаване с различните форми на насилие, агресия и тормоз, техники за тяхното преодоляване</p> <p>Дейност 5 Дейности по превенция и интервенция въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката (чл. 40, ал. 3 от Наредба за приобщаващото образование)</p> <p>Дейност 6</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Провеждане на превантивни кампании срещу различните форми на насилие, агресия и тормоз в образователните институции в цялата област</p> <p>Дейност 7 Организиране на спортни събития, дейности и мероприятия, които да съчетават спорта с културата и образованието за утвърждаването на принципи, като толерантност, социална отговорност и уважение към другия</p> <p>Дейност 8 Прилагане на стратегии, методи и техники за справяне с конфликтни ситуации, с прояви на насилие и тормоз в общообразователните институции</p>								
<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 5 - Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес - деца и ученици, педагогически специалисти и родители, и между институциите за осигуряване на най – добрия интерес на децата и учениците</p> <p>Специфични цели</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти; целеви средства	2023 – 2027 ежегодно				педагогически специалисти, медиатори	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Провеждане на информационни кампании сред родителите за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция на децата от етническите малцинства</p> <p>Мерки и дейности за постигане на стратегическите цели</p> <p>Дейност 1 Партньорство и сътрудничество със заинтересованите страни. Утвърждаване на система от мерки за училищно партньорство, създаваща социална ангажираност и отговорности на педагогическите специалисти при работа с родители, ученици и общественост</p>								
<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 6 - Подобряване сътрудничеството с гражданското общество и подобряване на обществената информираност и чувствителност, относно целите и принципите на приобщаващото образование</p> <p>Специфични цели</p> <ul style="list-style-type: none"> Привличане на завършили средно или висше образование младежи от уязвими етнически общности като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от училище. 		Училищен бюджет, изпълнение на проекти; целеви средства	2023 – 2027 ежегодно				педагогически специалисти, медиатори	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7		
<ul style="list-style-type: none"> Участие в национални конференции за разпространение на добри практики. <p>Мерки и дейности за постигане на стратегическите цели</p> <p>Дейност 1 Осигуряване на безпристрастен достъп до образованието</p> <p>Дейност 2 Подпомагане участието и социалните взаимоотношения, които водят до чувство за принадлежност към определена общност</p> <p>Дейност 3 Осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик, но тя е насочена и към всички деца и ученици от едно училище, не зависимо от техните силни или слаби страни, в която и да било област, за да станат част от образователната общност в тях.</p> <p>Дейност 4</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
Формиране на усещането за принадлежност към другите деца, ученици, учители и непедагогически персонал								
Приоритетна област 8. Противодействие на тормоза и насилието								
Оперативна цел 8.1. Утвърждаване на позитивната дисциплина Използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.		Училищен бюджет, изпълнение на проекти,						
Оперативна цел 8.2. Превенция на агресията и негативните прояви сред учениците Диагностика на агресията, насилието и тормоза сред учениците чрез въпросник Провеждане на училищна политика и разработване на политика за превенция на агресията и негативните прояви сред учениците		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.	2023 – 2027 ежегодно				училищен психолог; медиатори; класни ръководители	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Подобряване на уменията на работещите в училището за адекватна реакция при предотвратяване на случаи на агресия и насилие в училищна среда.</p> <p>Изработване и приемане на алгоритъм на действие за предотвратяване и решаване на конфликти.</p>								
Приоритетна област 9.								
Профилактика на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование								
<p>Оперативна цел 9.1.</p> <p>Интервенция на преждевременно напусналите училище чрез повишаване участието и ангажираността на родителите</p> <p>Ефективна работа с родители, които възпрепятстват децата си да посещават подготвителна група и училище с фокус върху родители от маргинални групи;</p> <p>Включване на родителите в осъществяването на граждански контрол в управлението на образователната институция;</p> <p>Прилагане на добри практики, даващи възможност за участие на родителите и местната общност в мерки за предотвратяване на преждевременното напускане на училище: инициатива „Родител в</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027					училищен психолог; медиатори; класни ръководители

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
класната стая“, при която родители се включват в дейности на класа; „Медиатор за един ден“ и др.								
<p>Оперативна цел 9.2. Кариерно ориентиране и консултиране</p> <p>Дейности за кариерно ориентиране и консултиране на учениците за информиран избор за практическата полза от придобитите компетентности;</p> <p>Инициативи за популяризиране на ползата от придобиване на професионална квалификация като възможност за реализация при риск от преждевременно напускане на училище.</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027				училищен психолог, класни ръководители външни специалисти	
<p>Оперативна цел 9.3.</p> <p>Развиване на модел за придобиване на професионална квалификация</p> <p>Предлагане на специалност от STEM професия с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда;</p> <p>Активно партньорство с териториалните и браншови структури на работодателски организации;</p> <p>Инвестиране в повишаване качеството на практическото обучение.</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027					
<p>Оперативна цел 9.4.</p> <p>Подкрепа за личностното развитие на децата и учениците</p>		Училищен бюджет,	2023 – 2027				училищен психолог;	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6	7		
<p>Продължаваща дейност на позициите училищен психолог и ресурсен учител;</p> <p>Продължаваща дейност на екипите за подкрепа на личностно развитие, които да работят съвместно с родителите, органите за закрила правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните;</p> <p>Продължаващо включване на педагогически специалисти в екипи за обхват за включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;</p> <p>Продължаваща дейност с институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС – МВР, ЦОИДУЕМ, ДАЗД;</p> <p>Продължаваща дейност и развитие на ученическото самоуправление чрез ученическите съвети с подкрепа от училището и от органите на местно самоуправление;</p> <p>Актуалност и динамика на мерките за обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците;</p> <p>Продължаваща работа на училищната мярка „Лятна академия“;</p>		изпълнение на проекти, целеви средства от МОН				ресурсен учител, класни ръководители		

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
Търсене и прилагане на съвременни подходи за управление на дисциплината, утвърждаване на позитивна дисциплина.								
<p>Оперативна цел 9.5. Система за ранно предупреждение Продължаваща дейност – идентифициране на децата и учениците, застрашени от преждевременно напускане на училище и причините за това; Работа на медиатор със семейството; Насочване за работа с психолог; Включване в целодневна организация на учебния ден; Насочване на учениците, застрашени от преждевременно напускане на училище, към занимания по интереси.</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027				училищен психолог; ресурсен учител, класни ръководители и медиатор	
<p>Оперативна цел 9.6. Занимания по интереси Мотивиране на учениците за включване в групи за занимания по интереси; Ефективно реализиране на занимания по интереси при целодневната организация на учебния ден както за ученици, застрашени от</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН	2023 – 2027				учители, класни ръководители външни специалисти	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
преждевременно напускане на училище, така и за ученици със специални образователни потребности.								
<p>Оперативна цел 9.7. Подпомагане на ученици, застрашени от преждевременно напускане на училище, по финансови причини Продължаваща дейност по училищни политики за насърчаване повишаването на образователните резултати, подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането на ученици през стипендии, финансова и материална подкрепа от неправителствени организации</p>		Училищен бюджет, Финансиране от НПО	2023 – 2027					ПС, класни ръководители психолог
Приоритетна област 10. Приобщаване и участие на родителската общност в процеса на образование, възпитание и социализация								
<p>Оперативна цел 10.1. Обучения на родителите по познаване законова рамка с права и задължения Активна дейност на Обществения съвет.</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.	2023 – 2027 ежегодно					директор, класни ръководители

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Установяване на система от форми и средства за сътрудничество и взаимодействие с родителите: родителски и индивидуални срещи, индивидуални консултации, обучения и др.</p> <p>Информираност на родителите и стимулиране на родителската активност: за основните нормативни и училищни документи, по повод информация за резултатите от учебната дейност, консултиране по проблеми, решаване на конфликти и налагане на санкции и др.</p> <p>Ежемесечно актуализиране на информационна банка с данни и координати за своевременна връзка с родители.</p>								
<p>Оперативна цел 10.2. Взаимодействие с родители по приобщаването на децата и учениците</p> <p>Усъвършенстване на системата от взаимовръзки и обратна информация в релацията „училище-семејство“:</p>		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.	2023 – 2027 ежегодно				директор, педагогически специалисти	

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Укрепване на положителното отношение към училището като институция от страна на родители и проява на съпричастност към училищния живот;</p> <p>Сътрудничество и съдействие от родителите при: организиране на училищни дейности; в процеса на кариерното информиране, ориентиране и развитие;</p> <p>Популяризиране дейността съвместни дейности с родителите на училището на общински, областни форуми и в медийното пространство.</p> <p>Реализиране на съвместни проекти с партниращи организации.</p>								
<p>Оперативна цел 10.3. Присъствие на родителите в училищните дейности</p>								
Участие на родители в общински празници, състезания, форуми и др.		Училищен бюджет и						

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
Участие на Родителски клуб при идентифициран риск за ученика от отпадане и/или преждевременно напускане на училище. Реализиране на системна и целенасочена рекламна стратегия за привличане и задържане на ученици.		проектни дейности						
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 11. Ранно детско развитие в задължителното предучилищно образование		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.						
Оперативна цел 11.1. Припознаване на училищната институция като втора семейна среда Интегриране – естествени интегративни връзки между образователни направления, интегриране на ресурси, възможност за интегриране на човешкия ресурс – работа в екип; Интерактивни педагогически технологии за игрово-образователно пространство като основа за бъдещото продължаващо обучение		Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.						

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>индивидуален прогрес – универсалност на играта в процес на педагогическото взаимодействие;</p> <p>Екологосъобразна социализация;</p> <p>Емоционално балансирано пространство на взаимодействие в реална и виртуална среда между дете –учител – родител – общност;</p> <p>Личностно ориентиран процес – детето активен субект – съхранява идентичността и уникалността на детската личност при максимално разгръщане потенциала ѝ и готовност за началната училищна степен; възпитавайки я в емпатия в мултикултурна среда в глобализиращия свят, учителят – ментор;</p> <p>Развиваща – удовлетворяваща потребностите и очакваните резултати на потребителите на образователната услуга – деца, учители, родители, общност;</p> <p>Креативност – възможност за избор или изграждане на образователни технологии от педагога, вземане на информирани професионални решения от педагога;</p> <p>Среда, предоставяща критическо мислене и креативност на детската личност;</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Оперативна цел 11.2 Обхващане и задържане на децата в задължително предучилищно образование.</p> <p>Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез различни форми, обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа. Индивидуален разговор /среща/ между учител, психолог, образователен медиатор и родител, индивидуална консултация, съобщения /устни; писмени,/. Групови форми на сътрудничество- родителска среща; Други форми на сътрудничество- участие на родителя в образователния процес, информационни табла за родителя; Сътрудничество и взаимодействие се осъществява и в случай, когато конкретна ситуация или поведение на детето го прави необходимо. Отговорно участие на семейството в стимулиране постиженията на децата и позитивното семейно възпитание. Работата в сътрудничество и партньорство между педагози и родители е основата, върху която се създават конкретните практики и опит за печелене на широка обществена подкрепа на училището като институция.</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Оперативна цел 11.3. Взаимодействие с родителите</p> <p>Съвместни ситуации с родители „Моята майка е най-добрия учител“</p> <p>Повишаване на доверието в образователната система. Активно участие на родителите за успешна адаптация и социализация на детето, както и в образованието на техните деца за подкрепа на личностното развитие на децата. Създаване на условия за ранно детско развитие и подготовката на децата за училище. Разбиране, подкрепа и споделена отговорност между училището и семейството, формиране на положително отношение към училището и мотивация за учене. Съвместна работа за разбиране на ученето като ценност.</p> <p>Разпределяне на правата, задълженията и отговорностите между училището и семейството за постигане на стратегическите цели и приоритетите на политиката за учене през целия живот.</p> <p>Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез различни форми, обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.</p> <p>Оперативна цел 11.4. Подкрепа за личностното развитие на децата и учениците</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Подкрепата за личностно развитие на децата се организира и осигурява в съответствие с утвърдените областни и общински стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.</p> <p>Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всяко дете от подготвителната група и включва: екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; грижа за здравето; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; поощряване с морални и материални награди; дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; логопедична работа.</p> <p>Общата подкрепа за личностно развитие в подготвителна група, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения и включва: обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език; прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие; индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения.</p>								

Дейност	Бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение (месец и година)	*Очаквани резултати	**Индикатори за изпълнение			Отговорници
					Индикатор	Текуща стойност	Целева стойност	
1	2	3	4	5	6			7
<p>Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от психолог, ресурсен учител/логопед. Сроковете и отговорниците са включени в График на съответните специалисти.</p> <p>Усвояването на български език за деца, които слабо владеят или не владеят български език (допълнително обучение по български език) по проекта се осъществява чрез осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в рамките на допълнителни модули по образователно направление в частта по български език, осъществявани в педагогически ситуации през учебното време. Сроковете и отговорниците са включени в График на обучения в допълнителен модул по български език – по две педагогически ситуации на седмица.</p> <p>Психологическата и социалната подкрепа на деца от подготвителната група се подпомага чрез назначаване на образователен медиатор и е насочена към формиране на мотивация за активно приобщаване на децата в системата на предучилищното образование.</p>								

***КОЛОНА № 5 КЪМ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ:**

<p>Приоритетна област 1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване</p>	<p>Извършване на перспективен прием за ученици в начален, прогимназиален етап и гимназиална степен с цел продължаване и завършване на образованието в нашето училище; Организиране на информационни дейности в училището за всички участници в образователния процес; Осигуряване на по-голяма практическа приложимост на обучението и ориентирането му към конкретни резултати; Успешно участие във външното оценяване и доразвиване и усъвършенстване на системата за вътрешно оценяване; Засилване на възпитателната работа с децата и учениците с оглед пълноценно личностно развитие; Постигане на положително отношение към училището и предлаганото училищно образование; По-широко навлизане на нови технологии и методи на преподаване, насочени към личността на ученика; Подобрена физическа и материална среда; Реабилитиране на училището като основна образователна институция в района и постепенно повишаване броя на паралелките в начален и прогимназиален етап; Увеличаване средната пълняемост на паралелките; Утвърждаване на авторитета и подпомагане на кариерното развитие на педагогическите специалисти в училището; Индивидуализация и диференциация при оценка на труда на педагогическите специалисти в училището; Оптимизиране на квалификацията на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал съобразно потребностите и целите на отделния специалист и училищната институция; Подобрен професионален профил на работещите в училището.</p>
<p>Приоритетна област 2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците</p>	<p>Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на патриотизъм; Развитие и укрепване на формите на ученическо самоуправление.</p>
<p>Приоритетна област 3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности</p>	<p>Стимулиране на учениците в упражняване на физическа активност и спорт; Подобрена физическа и материална среда.</p>
<p>Приоритетна област 4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – изграждане и поддържане на училищна организационна култура чрез институционални политики в подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование</p>	<p>Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на демократично гражданство и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, потребителска култура; Подобрена и благоприятна среда за обучение и личностно развитие; Прилагане на модели на поведение, основани на идеите и принципите на гражданското образование; Развиване на системата за извънкласни и извънучилищни дейности, които спомагат за по-добрата организация на свободното време и са насочени към развитие на личностния и творческия потенциал на учениците; Повишена мотивация на учениците за участие в образователния процес, олимпиади, конкурси и състезания.</p>

<p>Приоритетна област 5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст</p>	<p>Предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, които отсъстват от училище; Обхващане и реинтегриране в образователната система на деца и ученици, за които има риск от отпадане от училище или са напуснали преждевременно образователната система; Упражняване на правото на учениците на задължително образование при пътуване и миграция; Обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствия по уважителни причини на децата и учениците; Налагане на санкции спрямо родителите, настойниците/попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, при неизпълнение на задълженията им по Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование.</p>
<p>Приоритетна област 6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание</p>	<p>Правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина или училище най-близо до неговото местоживее и на правото му на качествено образование; Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището.</p>
<p>Приоритетна област 7. Приобщаване на деца и ученици</p>	<p>Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система Вариативност при организацията на процеса на обучение, възпитание и социализация Партньорски отношения Динамично развитие на образователния модел</p>
<p>Приоритетна област 8. Противодействие на тормоза и насилието</p>	<p>Минимизирани прояви на агресия, насилие и други негативни прояви сред учениците; Дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение; Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците; Тренинги за екипна работа и групова сплотеност.</p>
<p>Приоритетна област 9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование</p>	<p>Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, училището, центъра за подкрепа за личностно развитие, детето, ученика, семейството и общността за недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система; Предоставена от екипите за личностно развитие адекватна подкрепа на ученици в риск от отпадане от образователната система; Предоставено допълнително обучение на ученици, които не владеят български език с цел подобряване на образователните резултати; Своевременно идентифициран риск от преждевременно напускане на училище; Превенция на обучителни затруднения чрез включване в дейности за ранно оценяване; Успешно включени ученици в целодневна организация на учебния ден;</p>

	<p>Включени ученици, застрашени от преждевременно напускане на училище, в занимания по интереси.</p> <p>Родители, насърчаващи децата си да посещават подготвителна група и училище;</p> <p>Родители, осъществяващи граждански контрол в управлението на образователната институция;</p> <p>Кариерно ориентирани ученици, осъзнаващи ползата от придобиване на професионална квалификация като възможност за реализация;</p> <p>Привлечени ученици в риск от отпадане към продължаване на образованието в първи гимназиален етап в паралелка със STEM професия;</p> <p>Активно ученическо самоуправление чрез ученическите съвети;</p> <p>Резултатност в работата на екипите за обхват за включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;</p> <p>Предотвратени случаи на отпадане от образователната система в резултат на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС – МВР, ЦОИДУЕМ, ДАЗД;</p> <p>Позитивна дисциплина;</p>
<p>Приоритетна област 10. Приобщаване и участие на родителската общност в процеса на образование, възпитание и социализация</p> <p>Приоритетна област 11. Ранно детско развитие в задължителното предучилищно образование</p>	<p>Изградена устойчива образователна система с безусловна публичност и прозрачност на управление и състояние;</p> <p>Засилване ролята на родителите при определяне цялостната политика на училището;</p> <p>Удовлетворени очаквания на родителите;</p> <p>Популяризиране постиженията на учениците и учителите.</p>

****КОЛОНА № 6 КЪМ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ:**

Дейност	Индикатори за изпълнение	Текуща стойност	Целева стойност
<p>Приоритетна област 1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване</p>	<p>Индивидуален напредък: повишени срочни и годишни образователни резултати на учениците по учебни предмети; Подобри резултати от НВО и ДЗИ; Брой учители участвали в квалификационни форми и придобили по-висока ПКС; Брой разработени и реализирани национални и международни проекти и програми.</p>		
<p>Приоритетна област 2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците</p>	<p>Отбелязани обществено значими дати, събития; Брой ученици, развили художествено-артистични заложби в различните видове изкуство – танцувални, певчески, артистични; Брой инициативи на Ученическия съвет за формиране на житейска позиция, гражданско поведение, гражданска съвест и отговорност.</p>		
<p>Приоритетна област 3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности</p>	<p>Брой ученици с наднормено тегло; Брой ученици включени в спортни дейности; Брой инициативи, довели до повишена спортна култура.</p>		
<p>Приоритетна област 4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – изграждане и поддържане на училищна организационна култура чрез институционални политики в подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование</p>	<p>Дейности за ученическо самоуправление на ниво паралелка и клас; Дейности за ученическо самоуправление на ниво училище; Разбиране и отстояване на общочовешките ценности на демокрацията и човешките права; Изградено национално самочувствие и отговорност у учениците, възпитана инициативност, готовност за пълноценен живот; Придобити компетентности за здравословен начин на живот; Познаване на екологични закони и разумно използване на природни ресурси; Опазване на природната среда и на екологичното равновесие.</p>		

<p>Приоритетна област 5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст</p>	<p>Превенция на напускане на образователната система – брой ученици; Брой ученици, преждевременно напуснали образователната система; Брой паралелки и средна пълняемост; Обменена информация и контрол по издадените документи за уважаване на отсъствия на деца и ученици; Обменена информация между ангажираните институции и координиране на техните съвместни действия за налагане на съответни санкции по реда на Закона за закрила на детето и на Закона за предучилищното образование на родители, чиито деца не посещават училище.</p>		
<p>Приоритетна област 6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание</p>	<p>Брой привлечени и задържани деца и ученици по местоживееене за удовлетворяване един от критериите за качество и достъпност на образованието – „Близост до дома“ Брой ученици със СОП, с изяви дарби, с обучителни трудности и в риск от отпадане от училище, за които е предоставена подкрепа за личностно развитие; Брой участници в олимпиади, състезания и творчески форуми; Постигнати резултати на олимпиади, състезания, конкурси, творчески форуми; Осигурени инструменти за дигитална и проектна работа</p>		
<p>Приоритетна област 7. Приобщаване на деца и ученици</p>	<p>Осигурено допълнително обучение по български език за деца и ученици, за които българският език не е майчин – брой ученици; Брой участници с изяви дарби във форуми, фестивали, конкурси от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците; Брой инициативи от празничния календар с изяви на ученици от различните етнически групи; Проведени информационни кампании сред родителите за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция на децата от етническите малцинства; Привлечени младежи от уязвими етнически общности като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от училище;</p>		

	<p>Брой подкрепени ученици от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието в първи и втори гимназиален етап;</p> <p>Брой участници в национални конференции за разпространение на добри практики;</p> <p>Брой квалифицирани педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда</p> <p>Проведена допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане или преждевременно напускане на училище</p> <p>Брой ученици, на които е оказана подкрепа за личностно развитие в зависимост от техните индивидуални потребности;</p> <p>Проявена гъвкавост и динамичност от страна на педагогическите специалисти в процеса на приобщаване съобразно потребностите на децата и учениците.</p>		
<p>Приоритетна област 8. Противодействие на тормоза и насилието</p>	<p>Брой превенция на случаи на агресия, насилие и тормоз сред учениците;</p> <p>Брой интеракции на работещите в училището с проявена адекватна реакция при предотвратяване на случаи на агресия и насилие в училищна среда;</p> <p>Брой ученици с наложена санкция;</p> <p>Проведена превантивна групова и индивидуална работа с група/клас/ученик;</p>		
<p>Приоритетна област 9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование</p>	<p>Брой ученици в риск от отпадане, на които е предоставена адекватна подкрепа;</p> <p>Брой ученици, подобрили образователните си резултати след предоставено допълнително обучение по български език;</p> <p>Брой ученици включени в занимания по интереси, съобразно образователните им потребности и способности;</p> <p>Брой превенция на ученици с обучителни затруднения чрез включване в дейности за ранно оценяване;</p> <p>Брой ученици в риск от отпадане, успешно включени в целодневна организация на учебния ден;</p> <p>Брой отсъствия по неуважителни причини на учениците от учебни занятия;</p> <p>Брой ученици на изпити за промяна на оценката – поправителни;</p>		

	<p>Брой на учениците, които учат за втора и повече години в същия клас;</p> <p>Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа;</p> <p>Брой ученици в риск от отпадане, възползвали се от спортната база на училището, от библиотечно обслужване;</p> <p>Брой привлечени ученици в риск от отпадане към продължаване на образованието в първи гимназиален етап в паралелка със STEM професия;</p> <p>Брой привлечени и задържани ученици в резултата на активностите на ученическите съвети;</p> <p>Брой деца и ученици, включени в образователната система в резултат на работата на екипите за обхват;</p> <p>Предотвратени случаи на отпадане от образователната система в резултат на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС – МВР, ЦОИДУЕМ, ДАЗД;</p>		
<p>Приоритетна област 10. Приобщаване и участие на родителската общност в процеса на образование, възпитание и социализация</p>	<p>Брой проведени публични изяви в полза на училището и общността с активното участие на родители и заинтересовани страни.</p> <p>Брой публикации и изяви в местни и национални медии;</p> <p>Участие на учители и ученици в общински, регионални и национални празници, състезания, форуми и др.</p> <p>Брой новозаписани ученици в резултат на реализирана системна и целенасочена рекламна стратегия за привличане и задържане на ученици.</p>		
<p>Приоритетна област 11. Ранно детско развитие в задължителното предучилищно образование</p>			